

Sammanfattning av slutbetänkandet Nya upphandlingsregler 2 (SOU 2006:28)

Prop. 2009/10:180
Bilaga 8

I detta slutbetänkande redovisas i enlighet med utredningens direktiv (dir. 2004:47) och tilläggsdirektiv (dir. 2005:39) utredningens överväganden beträffande

- frågan om det skall vara möjligt att vid upphandling använda konkurrenspräglad dialog, dynamiskt inköpssystem och elektronisk auktion,
- möjligheterna att ställa miljökrav, sociala krav och andra särskilda krav vid upphandling och möjligheten av att införa en bestämmelse om att miljökrav och sociala krav bör ställas vid upphandling,
- upphandling som inte alls eller endast delvis omfattas av EG-direktivens bestämmelser,
- införandet av en preklusionsfrist för överprövning och vissa andra frågor om överprövning, och
- frågan om ILO:s konvention nr 94 är förenlig med de nya EG-direktiven.

Utredningen tar också upp frågan om införandet av möjligheten att använda inköpscentraler vid upphandling.

Konkurrenspräglad dialog

Konkurrenspräglad dialog är ett förfarande som enligt det klassiska direktivet får användas vid särskilt komplicerade kontrakt. Det innefattar en möjlighet för den upphandlande myndigheten att föra en dialog med utvalda leverantörer i syfte att identifiera och definiera hur myndighetens behov bäst skall kunna tillgodoses.

Den möjlighet som den konkurrenspräglade dialogen ger till diskussion med leverantörer innan de slutliga anbuden lämnas bör kunna bidra till att precisera den upphandlande myndighetens behov och krav och därigenom bidra också till att förbättra upphandlingars kvalitet i fråga om särskilt komplicerade kontrakt.

Möjligheten att använda konkurrenspräglad dialog kan ha betydelse också genom att göra det lättare att ställa specifika krav, vilket kan stimulera framväxten av ny teknik.

Utredningen föreslår att bestämmelser om konkurrenspräglad dialog införs i den klassiska lagen. Förfarandet bör kunna användas även vid upphandling under tröskelvärdena m.m. De föreslagna bestämmelserna har utformats i nära anslutning till direktivtexten.

En konkurrenspräglad dialog är avsedd för särskilda situationer när öppet eller selektivt upphandlingsförfarande inte kan användas. Utredningen bedömer att det skall vara möjligt att överpröva ett beslut om att konkurrenspräglad dialog skall användas. En upphandlande myndighet föreslås vara skyldig att underrätta berörda leverantörer om beslut att inte välja ut en leverantör för deltagande i dialogen, att utesluta

en lösning och att avsluta en dialog. Sådana beslut kommer därför att kunna överprövas i anslutning till att beslutet fattats. Beslut som avser ändringar av ett slutgiltigt anbud eller ändringar i det valda anbudet kommer däremot i regel inte att kunna överprövas annat än i samband med en överprövning av tilldelningsbeslutet. Beträffande ändringar i ett valt anbud förefaller det troligt att främst skadestånd som remedium kommer i fråga.

Dynamiskt inköpssystem

Ett dynamiskt inköpssystem är ett nytt upphandlingsförfarande som regleras både i det klassiska direktivet och i försörjningsdirektivet. Förfarandet består av två steg. I det första steget skall systemet införas av en upphandlande myndighet/enhet, som därvid skall följa bestämmelserna om öppet förfarande. I det andra steget skall kontrakt tilldelas inom ramen för det dynamiska inköpssystemet. I båda stegen skall uteslutande elektroniska medel användas.

Användningen av elektroniska medel kan leda till effektivitetsförbättringar vid upphandling och därmed till kostnadsminskningar. Dynamiska inköpssystem kan bidra till dessa effekter och kan dessutom leda till lägre priser på det som upphandlas.

Utredningen föreslår att möjligheten att använda dynamiska inköpssystem öppnas. Det finns enligt utredningens bedömning inte anledning att begränsa användningen till upphandling över tröskelvärdena.

Utredningen betonar att en utveckling som innebär att priset får en stor, sannolikt dominerande, betydelse vid upphandlingar där dynamiska inköpssystem används på bekostnad av angelägna och rimliga krav på kvaliteten hos det som upphandlas inte är önskvärd och framhåller att den kommande utvecklingen av användningen av dynamiska inköpssystem bör följas så att eventuella negativa effekter kan uppmärksammas.

Användningen av ett dynamiskt inköpssystem kan medföra två särskilda slag av beslut, beslut om att ta med en leverantör i ett dynamiskt inköpssystem och beslut om att förkasta en leverantörs preliminära anbud. Effekten av att ett preliminärt anbud förkastas är att leverantören inte tas med i systemet. Ett beslut av det första slaget torde kunna överprövas på begäran av en leverantör som inte tilldelats ett kontrakt. Ett beslut av det andra slaget bör kunna överprövas på begäran av den leverantör vars preliminära anbud förkastats.

Elektronisk auktion

Elektroniska auktioner regleras både i det klassiska direktivet och i försörjningsdirektivet.

En elektronisk auktion är inte ett fullständigt upphandlingsförfarande. En elektronisk auktion kan föregå tilldelningen av kontrakt vid användning av öppet, selektivt eller förhandlat förfarande, vid förnyad

konkurrensutsättning då ramavtal används och när ett kontrakt skall tilldelas inom ramen för ett dynamiskt inköpssystem.

Användningen av elektroniska medel kan leda till effektivitetsförbättringar vid upphandling och därmed till kostnadsminskningar. Elektroniska auktioner kan bidra till dessa effekter och kan dessutom leda till lägre priser på det som upphandlas.

Eftersom ett av de krav som skall vara uppfyllda för att elektroniska auktioner skall få användas är att kontrakt kan tilldelas direkt med ledning av resultatet av auktionen, kommer förfrågningsunderlaget och tilldelningskriterierna att behöva fastställas med stor noggrannhet. Ett förfarande som innefattar en elektronisk auktion kan därför innebära att en bättre kvalitet i upphandlingarna uppnås.

Vidare kräver användningen av elektroniska auktioner att de deltagande leverantörerna vid varje tidpunkt skall ha kännedom om sin plats i rangordningen, vilket kan bidra till en ökad öppenhet och därigenom minska risken för favorisering.

Utredningen finner att fördelarna med att kunna använda elektroniska auktioner överstiger nackdelarna och föreslår att möjligheten att använda elektroniska auktioner öppnas. Det finns enligt utredningens bedömning inte anledning att begränsa användningen till upphandling över tröskelvärdena.

Utredningen betonar att en utveckling som innebär att priset får en stor, sannolikt dominerande, betydelse vid upphandlingar där elektroniska auktioner används på bekostnad av angelägna och rimliga krav på kvaliteten hos det som upphandlas inte är önskvärd och framhåller att den kommande utvecklingen av användningen av elektroniska auktioner bör följas så att eventuella negativa effekter kan uppmärksammas.

För att elektroniska auktioner skall kunna användas i praktiken krävs att deltagarna i auktionen får kunskap om vissa uppgifter som enligt sekretesslagen omfattas av sekretess. Vad en deltagare uppenbarligen måste veta för att kunna lämna ett nytt anbud är värdet av det för tillfället bästa anbudet. Enligt direktiven krävs uttryckligen att deltagarna skall ha kännedom om sin aktuella rangordning i auktionen. Utredningen lämnar förslag till de ändringar i sekretesslagen som behövs för att uppgifter av aktuellt slag skall kunna lämnas.

Utredningen bedömer att det skall vara möjligt att överpröva beslut att använda en elektronisk auktion och beslut om den matematiska formel som skall användas för att fastställa rangordningen mellan anbuderna. Vidare bör en leverantör kunna begära överprövning av ett agerande från den upphandlande myndighetens/enhetens sida under auktionen som han anser vara olagligt och till skada för honom.

Inköpscentraler

I båda de nya upphandlingsdirektiven finns bestämmelser som ger medlemsstaterna möjlighet att i sin nationella lagstiftning införa bestämmelser om inköpscentraler. Utredningen föreslog i delbetänkandet att denna möjlighet skulle utnyttjas, men pekade på att vissa frågor, bl.a. om hur en felaktig upphandling skulle kunna angripas, krävde analyser som inte kunnat göras inom ramen för delbetänkandet.

Utredningen föreslår även i detta betänkande att möjligheten att använda inköpscentraler skall föras in i lagstiftningen.

Utredningen tolkar EG-direktiven så att en inköpscentral kan antingen anskaffa varor eller tjänster för överlåtelse till en upphandlande myndighet/enhet eller som ombud för en upphandlande myndighet/enhet anskaffa byggtreprenader, varor eller tjänster eller ingå ramavtal.

I det fall en inköpscentral uppträder som ombud för en upphandlande myndighet/enhet skall frågan om tröskelvärdena uppnås eller inte bedömas efter den upphandlande myndighetens/enhetens förhållanden. Det är också myndigheten/enheten och inte ombudet (inköpscentralen) som bär ansvaret gentemot leverantörskollektivet för att upphandlingen eller ingåendet av ramavtal går rätt till.

Enligt utredningens mening är det även då en inköpscentral anskaffat varor eller tjänster och överlåter dem till en upphandlande myndighet/enhet den senare som bär ansvaret för att upphandlingen gått rätt till, eftersom förvärv från en inköpscentral får ske utan iakttagande av bestämmelserna om upphandling endast om inköpscentralen har iakttagit dessa bestämmelser.

Med hänvisning till RÅ 2005 ref. 10 (Ryanair-målet) anser utredningen att det, oavsett att avtal träffats om en otillåten anskaffning från en inköpscentral, kan finnas en i tiden obegränsad rätt att begära överprövning hos förvaltningsdomstol av denna anskaffning. Detta framstår som otillfredsställande, särskilt som prövningen endast undantagsvis kan leda till att upphandlingen kan rättas eller göras om. Det är i stället normalt endast en talan om skadestånd som kan leda till något materiellt resultat. Det är enligt utredningens uppfattning angeläget att denna fråga blir föremål för större uppmärksamhet än utredningen med sitt begränsade mandat och sin begränsade tid kunnat ägna den.

Utredningen pekar på att det är vissa risker förenade med en omfattande användning av inköpscentraler. Om en upphandlande myndighet i egenskap av inköpscentral anskaffar varor och tjänster och håller dem i lager för senare försäljning till andra upphandlande myndigheter/enheter uppkommer naturligtvis en affärsmässig risk. Anskaffning genom inköpscentraler kan också, på samma sätt som ramavtal, leda till stora inköpsvolym, vilket kan gynna stora och missgynna små leverantörer. Det är därför angeläget att användningen av upphandling genom inköpscentraler sker med försiktighet och förnuft.

Som alltid när det gäller nya bestämmelser med osäkra effekter bör utvecklingen följas så att eventuella nackdelar eller missförhållanden kan upptäckas och åtgärdas.

Miljökrav, sociala krav och andra särskilda krav

Utredningen konstaterar att det vanligen är svårt att göra några bestämda uttalanden om tolkningen och tillämpningen av gemenskapens rättsakter och att detta gäller även i fråga om bestämmelserna om upphandling. Utredningen har inte ansett sig ha möjlighet att göra några långtgående uttalanden om den rätta innebörden av gemenskapsrätten, när denna är oklar. Utredningens målsättning har i stället varit att redogöra för rättsläget, sådant det uppfattas av utredningen, för att göra det möjligt att

på dagens kunskapsnivå ställa miljökrav, sociala krav och andra särskilda krav som inte strider mot gemenskapsrätten.

En upphandlande myndighet/enhet har rätt att själv bestämma om den skall tillgodose ett behov genom upphandling och vad som skall upphandlas för att tillgodose detta behov. Utredningen betonar vikten av att en upphandlande myndighet/enhet gör klart för sig vilket behovet är, eftersom det är en förutsättning för att den skall kunna ställa relevanta och befogade krav.

Utredningen behandlar möjligheterna att ställa särskilda krav i de tekniska specifikationerna, genom kvalifikationskraven på leverantörerna och vid utformningen av tilldelningskriterierna och eventuella särskilda villkor om hur kontraktet skall fullgöras.

Bedömningen av vad som är tillåtna och otillåtna krav görs i huvudsak med utgångspunkt i EG-domstolens praxis, där särskilt vissa centrala domar behandlas (*PreussenElektra*, *EVN Wienstrom*, *Concordia*, *CEI*, *Beentjes* och *Nord-Pas-de-Calais*).

Enligt utredningens uppfattning innebär domarna att en upphandlande enhet får ställa krav på en leverantör som inte är av renodlat ekonomisk karaktär och att krav av sådant slag får användas vid bedömningen av vad som är ekonomiskt mest fördelaktigt. Allmänt gäller dock att kravet måste ha något samband med föremålet för upphandlingen och att det måste gå att kontrollera om en leverantör kan uppfylla ställda krav.

En skillnad mellan domar angående miljökrav och domar angående sociala krav förefaller vara att de sociala krav som varit aktuella behandlats som en egen kategori vid sidan av de kriterier som används för att avgöra vad som är ekonomiskt mest fördelaktigt. Miljökraven har däremot inordnats bland dessa kriterier. Om detta innebär någon skillnad i praktiken är svårt att säga.

En annan skillnad förefaller vara att i de mål som gällt miljökrav har det funnits en tydlig koppling mellan kraven och gemenskapens politik medan något sådant uttalat samband inte berörts i målen angående sociala krav. EG-domstolens acceptans av dessa senare krav kan möjligen snarare bero på att de EG-rättsliga upphandlingsreglerna ger medlemsstaten ett visst utrymme att tillämpa nationellt bestämda regler, förutsatt att dessa inte strider mot EG-fördraget.

Enligt utredningens tilläggsdirektiv skall utredningen göra en fördjupad analys av möjligheten att införa bestämmelser som innebär att den upphandlande enheten bör ställa miljökrav eller sociala krav.

Varken gemenskapsrätten eller nationell rätt hindrar att sådana bestämmelser förs in i upphandlingslagarna.

Utredningen anser inte att det är olämpligt att införa en ”bör-regel” i upphandlingslagarna. Givet att riksdag och regering vill framhålla betydelsen av att miljöhänsyn och sociala hänsyn tas vid upphandling framstår lagstiftning som ett effektivt sätt att ge spridning åt denna inställning.

En ”bör-regel” lägger inte några skyldigheter på de upphandlande myndigheterna/enheterna. Det skulle därför inte finnas någon möjlighet att med stöd av en sådan regel tvinga dem att ställa miljökrav eller sociala krav eller att framgångsrikt klandra en upphandling för att sådana krav inte ställts.

Upphandling under tröskelvärdena m.m. inom den klassiska sektorn

Enligt tilläggsdirektiven skall utredningen göra en allmän översyn av bestämmelserna i 6 kap. LOU, dvs. av bestämmelserna om upphandling under tröskelvärdena m.m. I denna del ingår att ta ställning till om en eller flera fasta gränser för direktupphandling skall införas i stället för det i LOU använda begreppet ”lågt värde”. Dessutom skall i bedömningen ingå en analys av möjligheterna för kommuner och/eller landsting att samarbeta om administrativa stödfunktioner.

Fast beloppsgräns för direktupphandling

Utredningen konstaterar att det idag finns stora skillnader mellan de gränser för direktupphandling som används av kommuner, landsting och statliga myndigheter. Det lägsta uppgivna värdet är 0,3 prisbasbelopp (statliga myndigheter, varor, tjänster och byggtreprenader) och det högsta 10 prisbasbelopp (kommuner, byggtreprenader). Medelvärdena varierar mellan 2,5 prisbasbelopp (kommuner, varor) och 4,97 prisbasbelopp (landsting, tjänster).

De olika ”låga värden” som bestämts av de enskilda upphandlande myndigheterna kan, men behöver inte, betyda att en myndighet som fastställt ett högre värde än en annan myndighet också har en högre kvalitet på sin upphandling. En fortsatt användning i lagen av uttrycket ”lågt värde” ger visserligen de upphandlande myndigheterna en viss frihet att bestämma ett individuellt ”lågt värde” men garanterar alltså inte att värdet står i relation till kvaliteten på myndigheternas upphandling. Enligt vad utredningen erfarit har det ”låga värdet” under årens lopp ökat, varför det kan finnas en risk för att det sker en fortsatt ökning av värdet, om den nuvarande bestämmelsen behålls.

Regleringen av den offentliga upphandling som ligger under tröskelvärdena m.m. får antas vara motiverad i första hand av önskemålet att kontrollera att offentliga medel används på bästa sätt, bl.a. genom att den konkurrens som finns utnyttjas. Detta önskemål varierar i styrka med värdet av den upphandling det är fråga om. Genom regleringen görs det också klart att grundläggande gemenskapsrättsliga principer, däribland likabehandlingsprincipen, skall tillämpas och att ett system för kontroll genom överprövning görs tillgängligt.

Samma skäl för att det finns ett behov av att reglera förfarandet för upphandling under tröskelvärdena m.m. talar enligt utredningens uppfattning också för att det inte kan överlåtas till de upphandlande myndigheterna att, inom ramen för vad de anser vara ett ”lågt värde”, fritt bestämma den övre gränsen för när direktupphandling får göras. Utredningen anser därför att uttrycket ”lågt värde” bör ersättas med ett i författning angivet belopp.

Utredningen föreslår att ett fast belopp om 10 procent av direktivets tröskelvärde om 236 000 euro skall tillämpas när det gäller upphandling av varor och tjänster och 1 procent av direktivets tröskelvärde om 5 923 000 euro när det gäller byggtreprenader. Om det finns särskilda skäl, kan direktupphandling av varor och tjänster göras upp till motsvarande 20 procent av tröskelvärdet 236 000 euro.

De upphandlande myndigheterna skall bestämma riktlinjer för sin direktupphandling. Det är därvid viktigt att de gör klart för sig i vilken omfattning direktupphandling får göras, vilken eller vilka befattningshavare hos myndigheten som skall få göra direktupphandlingar och inom vilka beloppsgränser. Riktlinjerna kommer naturligtvis att behöva vara av olika omfattning och komplexitet, beroende på varje upphandlande myndighets organisation och omfattningen och arten av myndighetens upphandling. För att det högre gränsvärdet (20 procent) för direktupphandling skall få tillämpas bör krävas att det av utfärdade riktlinjer framgår vilka omständigheter som berättigar till användning av det högre värdet och vem som har rätt att besluta om sådan direktupphandling.

Den nuvarande bestämmelsen i LOU om att direktupphandling får användas också om det finns synnerliga skäl föreslås finnas kvar.

Utredningen föreslår att anbud skall få begäras utan föregående annonsering även då det som skall upphandlas, på grund av den rätt som tredje man har att bestämma om val av leverantör, kan tillhandahållas av endast en viss leverantör. De fall som avses är t.ex. då en patients fria val av vårdgivare medför att det inte finns några alternativa leverantörer.

Annonsering m.m.

Annonskraven förenklas på så sätt att kravet på annonsering i en allmänt tillgänglig databas skall anses vara uppfyllt om enheten annonserar på en särskilt upprättad upphandlarprofil som finns tillgänglig på enhetens hemsida. Undantag bör dock gälla för B-tjänster över tröskelvärdena. I sådana fall bör det inte vara tillräckligt med annonsering på en särskilt upprättad upphandlarprofil på upphandlande myndighets hemsida utan annonsering bör, på samma sätt som gäller för närvarande, ske i databaser som finns hos sådana aktörer som tillhandahåller elektroniska databaser för annonseringsändamål.

För att det skall vara möjligt att i efterhand kontrollera att de principer som gäller vid all upphandling har iakttagits även vid direktupphandlingsförfarande föreslås att besluten och skälen härför i sådana upphandlingar dokumenteras. Något krav på särskild dokumentation föreslås inte gälla för upphandlingar som avser mycket låga värden. Gränsen bör dras vid 20 procent av de högsta värden som i normalfallet föreslås gälla för direktupphandling.

Utvärdering av pris och andra kriterier ("viktning")

Enligt de nuvarande bestämmelserna i LOU skall en upphandlande myndighet ange vilka omständigheter den tillmäter betydelse vid

bedömningen av anbud. Omständigheterna skall om möjligt anges efter angelägenhetsgrad, med den viktigaste först. I delbetänkandet föreslogs att bestämmelserna i stället skulle utformas med utgångspunkt i de bestämmelser som föreslogs gälla vid upphandling över tröskelvärdena. Den upphandlande myndigheten skulle enligt förslaget antingen ange vilken relativ inbördes betydelse de olika kriterierna skulle ges vid bedömningen ("viktning") eller ange kriterierna i fallande prioritetsordning.

Utredningen konstaterar att en tänkbar utgångspunkt för valet av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet är att ange de olika kriteriernas inbördes betydelse. Detta kan dock föra tanken till ofta använda matematiska modeller vars tillämpning kan leda till att "fel" leverantör tilldelas kontraktet. I förhållande till de bestämmelser som gäller idag innebär ett krav på att de olika kriteriernas inbördes betydelse skall anges ingen förenkling. Kravet kan också leda till en ökad prisfixering på bekostnad av kvalitet.

Syftet att leverantörerna skall kunna förstå hur utvärderingen kommer att ske och att den upphandlande myndigheten skall kunna göra en korrekt utvärdering av anbuden kan i och för sig uppnås genom att olika kriteriers relativa betydelse redovisas men det skall vara tillräckligt att kriterierna anges i fallande prioritetsordning.

Småföretag

En ökad användning av direktupphandling kan leda till minskad öppenhet. Detta kan innebära att kontrakt tilldelas en redan känd leverantör, vilket skulle minska möjligheterna för nya företag att få delta i ett upphandlingsförfarande. Utredningen anser inte att det gagnar småföretagen att öka möjligheterna till användning av direktupphandling. För att få viss kontroll över att användningen av direktupphandling inte får för stor omfattning har utredningen föreslagit att fasta gränser för direktupphandling skall införas. Den restriktivitet som därigenom gäller kan enligt utredningens mening vara till fördel för småföretagen. En del av de problem som finns när det gäller småföretag och offentlig upphandling hänför sig enligt en rapport från Nutek till tillämpningen av regelsystemet. Några av de svårigheter som förekommer kan komma att minska om Nuteks förslag om en nationell upphandlingspolicy genomförs.

Samarbete mellan kommuner och/eller landsting om administrativa stödfunktioner

Med administrativa stödfunktioner får enligt utredningens uppfattning avses sådana funktioner som exempelvis löneadministration, fakturering av daghemsavgifter eller andra avgifter, bokföring och redovisning.

Uppgifter som fullgörs av en gemensam nämnd eller av ett kommunalförbund jämföras med uppgifter som fullgörs direkt av en kommun eller ett landsting och kräver därför inga särskilda

överväganden. Det är också tveksamt om sådana organ fullgör uppgifter som kan betecknas som administrativa stödfunktioner.

Ett samarbete kan även bestå i att viss gemensam verksamhet bedrivs, t.ex. en sopförbränningsanläggning eller en fjärrvärmecentral. Oavsett i vilken form verksamheten bedrivs kan inte heller sådan verksamhet betecknas som en administrativ stödfunktion.

Om en kommun (med vilket här avses även ett landsting) skall utföra administrativa stödfunktioner åt en annan kommun krävs att förhållandet regleras i ett avtal och att ersättning utgår till den kommun som utför uppgifterna. I ett sådant fall måste gällande bestämmelser om upphandling iakttas.

Förutsättningarna för en kommun att anlita en tillsammans med en annan kommun ägd juridisk person utan formella upphandlingsförfaranden (s.k. in-house-transaktioner) förutsätter enligt EG-domstolens praxis att var och en av delägarna kan utöva samma kontroll över den juridiska personen som den utövar över sin egen förvaltning. Den slutsats som enligt utredningens mening kan dras av denna praxis är att det inte finns någon möjlighet att underlåta att tillämpa bestämmelserna om upphandling vid transaktioner mellan en kommun och en av kommunen tillsammans med annan ägd juridisk person. I förekommande fall kan dock bestämmelserna om direktupphandling tillämpas.

Upphandling under tröskelvärdena m.m. inom försörjningssektorerna

Utredningens förslag i fråga om upphandling under tröskelvärdena m.m. inom försörjningssektorerna överensstämmer i allt väsentligt med de förslag som lämnats i fråga om upphandling under tröskelvärdena m.m. inom den klassiska sektorn. Direktupphandling får användas upp till ett belopp som motsvarar 10 procent (eller 20 procent om det finns särskilda skäl) av direktivets tröskelvärde 473 000 euro när det gäller varor och tjänster och 1 procent av direktivets tröskelvärde 5 923 000 euro när det gäller byggtreprenader. Dokumentationsplikt införs vid direktupphandling då värdet av kontraktet uppgår till minst 20 procent av de högsta värden som i normalfallet föreslås gälla för direktupphandling.

Möjligheten att använda direktupphandling då det finns synnerliga skäl bör kvarstå oförändrad.

Även vid upphandling inom försörjningssektorerna skall anbud få begäras utan föregående annonsering också när det som skall upphandlas, på grund av den rätt som tredje man har att bestämma om val av leverantör, kan tillhandahållas av endast en viss leverantör.

Det särskilda kvalificeringssystem för urval på förhand av leverantörer som förekommer i försörjningsdirektivet och har tagits in i försörjningslagen får användas också vid upphandling som inte omfattas av direktivet då urvalsförfarande används.

Bestämmelserna om annonsering och utvärdering av pris och andra kriterier utformas på samma sätt som i den klassiska lagen. De kriterier

som används då det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet väljs skall anges i fallande prioriteringsordning, om inte deras inbördes relativa betydelse anges.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 8

Överprövning

Utredningen har ett mycket begränsat uppdrag när det gäller bestämmelserna om överprövning. Utredningen skall analysera möjligheterna att införa en preklusionsfrist under upphandlingsförfarandet, bedöma behovet av ändringar i reglerna om överprövning och interimistiska beslut och analysera möjligheten att på annat sätt effektivisera överprövningsinstitutet.

Utredningen har funnit att en preklusionsfrist har både för- och nackdelar men att nackdelarna väger något tyngre än fördelarna. Utredningen lämnar dock ett förslag till hur bestämmelser om en preklusionsfrist kan utformas.

Med hänvisning till RÅ 2005 ref. 17 (den s.k. trängselskattedomen) har utredningen funnit att det inte är nödvändigt att göra några ändringar av bestämmelserna om överprövning och interimistiskt beslut.

Utredningen tar upp en annan fråga som har samband med tiodagarsfristen enligt 7 kap. 1 § LOU inom vilken en domstol måste pröva en ansökan om överprövning efter det att ett interimistiskt beslut har upphävts. Som utredningen uppfattat gällande bestämmelser innebär de att en ny tiodagarsfrist börjar löpa då det interimistiska beslutet upphävs och att varje leverantör som kan ansöka om överprövning – och alltså inte bara den leverantör som redan har gjort det – kan göra det inom den nya fristen. Utredningen föreslår att möjligheten att utnyttja den nya fristen skall stå öppen endast för den leverantör vars ansökan föranlett det interimistiska beslutet.

Utredningen tar också, i enlighet med vad som förutskickades i delbetänkandet (s. 278), upp frågan om överprövning av olika beslut som rör ramavtal.

Oavsett vilken karaktär ett ramavtal har föreslås att överprövning med avseende på förfarandet för att tilldela själva ramavtalet skall vara möjlig till dess att ett avtal föreligger och tiodagarsfristen löpt ut.

En anskaffning som görs i enlighet med ett ramavtal som inte innehåller samtliga villkor för senare tilldelning av kontrakt, dvs. efter en förnyad konkurrensutsättning, skall kunna överprövas på samma sätt som andra beslut om tilldelning av kontrakt. En anskaffning som görs i enlighet med ett ramavtal som innehåller samtliga villkor blir typiskt sett inte känd för berörda leverantörer förrän efter det att anskaffningen redan skett. När en sådan anskaffning görs är det inte fråga om någon upphandling utan om en tillämpning av ramavtalet. Utredningen gör bedömningen att anskaffningar av sådant slag bäst bedöms inom ramen för en skadeståndstalan och då enligt vad som i allmänhet gäller om skadestånd i avtalsrättsliga förhållanden. Någon överprövningsmöjlighet föreslås alltså inte.

Utredningen har uppfattat sitt uppdrag när det gäller ILO:s konvention nr 94 så att utredningen skall undersöka om det finns några rättsliga hinder mot att Sverige ratificerar och tillämpar konventionen.

Konventionens syfte är att motverka social dumpning vid offentlig upphandling, dvs. att arbetsvillkor försämrats till följd av konkurrens vid anbudsgivning. I konventionen föreskrivs att vissa arbetsvillkor (t.ex. lönevillkor) skall följa vad som gäller enligt nationella regler (bl.a. kollektivavtal).

Konventionen är från år 1949 och har ratificerats av nio EU-medlemsstater. Ratifikationerna är av gammalt datum och ligger alla i tiden före respektive stats medlemsskap. Utredningen konstaterar att kommissionen hittills inte sett sig föranlåten att vidta några åtgärder med anledning av tillämpningen av konventionens krav i de medlemsstater som ratificerat konventionen.

Utredningen tar upp frågan om Sverige i förhållande till gemenskapen har kompetens att ratificera konventionen, om en ratifikation kan ske i samarbete med gemenskapen eller om det helt faller inom gemenskapens kompetens att ingå internationella avtal på området. Utredningen anser sig inte kunna dra någon mer bestämd slutsats än att det förefaller uteslutet att Sverige skulle ha exklusiv kompetens inom hela det materiella område som konventionen täcker.

Utredningen jämför också konventionen med utstationeringsdirektivet och konstaterar att det finns vissa skillnader mellan dessa rättsakter. Betydelsen av skillnaderna skall inte överdrivas men de medför viss osäkerhet i fråga om möjligheten att ratificera konventionen.

Upphandlingsdirektiven hindrar inte att arbets- och anställningsvillkor tillämpas som i värdlandet bestämts i lag eller allmängiltigförklarade kollektivavtal, förutsatt att villkoren inte strider mot gemenskapsrätten. Direktiven ger inte något svar på frågan om även villkor som bestämts i andra kollektivavtal – av det slag som förekommer i Sverige – är förenliga med de gemenskapsrättsliga upphandlingsreglerna.

Upphandlingsdirektiven syftar till att undanröja hinder för den fria etableringsrätten och den fria rörligheten för tjänster. ILO-konventionens krav innebär att det är de arbetsvillkor som gäller där arbetet utförs som skall tillämpas. Det är ofrånkomligt att det kan uppkomma spänningar om de båda systemen skall förenas.

EG-domstolen har accepterat inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster, om inskränkningarna motiveras av tvingande hänsyn av allmänt intresse (bl.a. intresset av socialt skydd för arbetstagare och då särskilt inom byggsektorn). Domstolen har godtagit att nationella bestämmelser om minimilöner omfattar alla som utför arbete inom värdlandets territorium även om arbetet är endast tillfälligt. En förutsättning för att en inskränkning av arbetsgivarens frihet att tillhandahålla tjänster skall godtas är att den innebär att berörda arbetstagare får ett ”verkligt tilläggsskydd” jämfört med vad som annars skulle gälla. Domstolen har inte tagit ställning till om ILO-konventionens

krav på villkor som inte är ”mindre gynnsamma” än vad som följer av bl.a. kollektivavtal också kan godtas.

Ett införlivande av konventionens krav med svensk rätt innebär att villkor enligt svenska representativa kollektivavtal genom en lagstiftningsåtgärd blir tvingande avtalsinnehåll i offentliga upphandlingskontrakt så snart arbete utförs här enligt ett sådant kontrakt. Att svenska och utländska leverantörer därmed kommer att behandlas lika hindrar inte att tillämpningen av en sådan reglering kan utgöra en inskränkning i den fria rörligheten för tjänster. I vad mån inskränkningen är EG-rättsligt godtagbar beror bl.a. på om kollektivavtalens villkor kan anses ge de ifrågavarande arbetstagarna ett verkligt tillägsskydd.

Den slutsats som enligt utredningen kan dras är att det i dagsläget får anses osäkert om en tillämpning av de krav konventionen ställer är förenliga med upphandlingsdirektiven och andra gemenskapsrättsliga regler. En annan sak är om en svensk ratifikation ändå kan vara lämplig. Utredningen utgår från att denna fråga kommer att behandlas i annat sammanhang.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (0000:00) om offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (0000:00) om offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster

dels att 8 kap. 15 § och 17 kap. skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 8 kap. 15 § skall utgå,

dels att 2 kap. 10 §, 4 kap. 11 §, 5 kap. 2–4, 6, 11 och 12 §§, 7 kap. 1 och 2 §§, 8 kap. 17–20 §§, 9 kap. 7 §, 10 kap. 4 och 5 §§, 11 kap. 9 och 13 §§, 14 kap. 2 §, 16 kap. 5 och 6 §§ och 18 kap. 1 § samt rubriken närmast före 10 kap. 4 § skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 5 kap. 1 § skall lyda ”Användning av öppet och selektivt förfarande samt av konkurrenspräglad dialog och förhandlat förfarande”,

dels att det i lagen skall införas tre nya kapitel, 6 a, 14 a och 17, och arton nya paragrafer, 1 kap. 5 a §, 2 kap. 16 a, 17 a och 17 b §§, 4 kap. 11 a §, 5 kap. 2 a–2 l §§ och 18 kap. 1 a §, samt närmast före 1 kap. 5 a §, 4 kap. 11 a § och 5 kap. 2 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Särskilda krav

5 a §

Upphandlande myndigheter bör ställa miljökrav och sociala krav vid upphandling, i den utsträckning det är påkallat med hänsyn till upphandlingens art.

Upphandlande myndigheter får ställa även andra krav på hur ett kontrakt skall fullgöras.

De krav som ställs enligt första eller andra stycket skall vara

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster (EGT L 134, 30.4.2004, s. 114, Celex 32004L0018).

förenliga med gemenskapsrätten och anges i annonsen om upphandling, i förfrågningsunderlaget eller, vid konkurrenspräglad dialog, i det beskrivande dokumentet.

Prop. 2009/10:180

Bilaga 9

2 kap.

10 §

Med anbudssökande avses en leverantör som ansöker om att få delta i ett selektivt eller förhandlat upphandlingsförfarande.

Med anbudssökande avses en leverantör som ansöker om att få delta i ett selektivt eller förhandlat upphandlingsförfarande *eller i en konkurrenspräglad dialog.*

16 a §

Med konkurrenspräglad dialog avses ett förfarande som varje leverantör kan begära att få delta i och där den upphandlande myndigheten för en dialog med de anbudssökande som har inbjudits att delta i detta förfarande för att nå fram till en eller flera lösningar som kan tillgodose myndighetens behov och som utgör grunden för de anbud som de utvalda anbudssökandena inbjuds att lämna.

17 a §

Med dynamiskt inköpssystem avses en helt elektronisk process för sedvanliga inköp av sådant som är allmänt tillgängligt på marknaden och som tillfredsställer den upphandlande myndighetens behov.

Ett dynamiskt inköpssystem är tidsbegränsat och under hela giltighetstiden öppet för varje leverantör som uppfyller urvalskriterierna och som har lämnat ett

preliminärt anbud som överensstämmer med förfrågningsunderlaget.

17 b §

Med elektronisk auktion avses en upprepad process med hjälp av elektroniska medel för att presentera nya lägre priser eller nya värden för vissa delar av anbudet, vilken genomförs efter en första fullständig utvärdering av anbudet och möjliggör en rangordning på grund av automatiska utvärderingsmetoder.

Som en följd av vad som sägs i första stycket kan vissa tjänste- och byggentreprenadkontrakt som innehåller intellektuella prestationer, såsom projekteringen av byggentreprenader, inte bli föremål för elektronisk auktion.

4 kap.

11 §

I det fall ett tjänstekontrakt tilldelas utan att något totalpris anges skall värdet utgöras av det fulla värdet av tjänsterna under kontraktets löptid, om denna är högst 48 månader och till månadsvärdet multiplicerat med talet 48, om löptiden är längre eller om kontraktet löper på obestämd tid.

Värdet av ett ramavtal skall beräknas till det högsta värdet exklusive mervärdesskatt av de kontrakt som planeras under avtalets löptid.

Ramavtal och dynamiskt inköpssystem

11 a §

Värdet av ett ramavtal eller av ett dynamiskt inköpssystem skall beräknas till det högsta värdet exklusive mervärdesskatt av de kontrakt som planeras under

5 kap.

2 §

Förhandlat upphandlingsförfarande får användas under de förutsättningar och på det sätt som anges i 3–10 §§.

Konkurrenspräglad dialog får användas under de förutsättningar och på det sätt som anges i 2 a–2 l §§. Förhandlat upphandlingsförfarande får användas under de förutsättningar och på det sätt som anges i 3–10 §§.

Konkurrenspräglad dialog

2 a §

En upphandlande myndighet får använda sig av konkurrenspräglad dialog vid tilldelning av särskilt komplicerade kontrakt, om den anser att användningen av öppet eller selektivt upphandlingsförfarande inte medger tilldelning av kontrakt.

2 b §

Ett kontrakt anses som särskilt komplicerat om den upphandlande myndigheten på objektiva grunder inte kan

1. definiera de prestanda- eller funktionskrav enligt 8 kap. 3–5 §§ som kan tillgodose myndighetens behov eller med vilka dess mål kan uppnås, eller

2. ange den rättsliga eller finansiella utformningen av ett projekt.

2 c §

Den upphandlande myndigheten skall anta det anbud som är det ur den upphandlande myndighetens synvinkel ekonomiskt mest för-

2 d §

Den upphandlande myndigheten skall annonsera en upphandling som skall göras genom konkurrenspräglad dialog. I annonsen eller i ett beskrivande dokument skall myndigheten ange sina behov och krav.

2 e §

Den upphandlande myndigheten skall inleda en dialog med de leverantörer som har valts ut med tillämpning av 12 och 13 kap. Den upphandlande myndigheten skall snarast möjligt skriftligen underätta en leverantör om att han inte valts ut och om skälen för detta.

Dialogens syfte skall vara att identifiera och bestämma hur den upphandlande myndighetens behov bäst kan tillgodoses. Under dialogen får myndigheten diskutera alla aspekter av kontraktet med de utvalda leverantörerna.

2 f §

Den upphandlande myndigheten skall under dialogen se till att alla deltagande leverantörer behandlas lika och därvid särskilt beakta att upplysningar inte får lämnas ut på sådant sätt att någon eller några leverantörer gynnas i förhållande till andra.

2 g §

Den upphandlande myndigheten kan bestämma att dialogen skall genomföras i successiva steg för att begränsa antalet lösningar som skall diskuteras under dialogen.

Om denna möjlighet kommer att utnyttjas skall det anges i annonsen eller i det beskrivande dokumentet. Prop. 2009/10:180
Bilaga 9

Den upphandlande myndigheten skall snarast möjligt skriftligen underrätta en leverantör om att dennes lösning har uteslutits och om skälen för detta.

2 h §

Den upphandlande myndigheten skall fortsätta dialogen fram till dess att myndigheten har funnit den eller de lösningar som tillgodoser dess behov. Dialogen skall då förklaras avslutad och de deltagande leverantörerna informeras om detta.

2 i §

Då information enligt 2 h § lämnats skall den upphandlande myndigheten uppmana de deltagande leverantörerna att lämna sina slutgiltiga anbud på grundval av den eller de lösningar som lagts fram och preciserats under dialogen. Anbudet skall innehålla alla de faktorer och villkor som är nödvändiga för projektets genomförande.

2 j §

Den upphandlande myndigheten kan anmoda en deltagande leverantör att klarlägga, precisera och finjustera sitt anbud. Sådana åtgärder eller kompletterande upplysningar får dock inte innebära att grundläggande delar av anbudet eller inbjudan att lämna anbud ändras så att det påverkar konkurrensen eller leder till diskriminering.

2 k §

Den upphandlande myndigheten skall värdera anbudet på grundval av tilldelningskriterierna, som skall anges i annonsen eller i det beskrivande dokumentet.

Myndigheten kan anmoda den leverantör som blivit vald att precisera vissa aspekter i anbudet eller att bekräfta åtaganden som anges i detta, under förutsättning att det inte leder till ändring av väsentliga delar av anbudet eller inbjudan att lämna anbud, snedvridning av konkurrensen eller diskriminering.

2 l §

Den upphandlande myndigheten får bestämma att priser eller betalning skall ges till deltagarna i dialogen.

3 §

Förhandlat förfarande med föregående annonsering får användas

1. om de anbud som lämnats vid ett öppet eller selektivt förfarande är ogiltiga eller inte kan godtas med hänsyn till vad som föreskrivs i 1 kap. 6 § andra stycket, 8 kap. 11 § tredje stycket, 13 och 14 §§, 12 kap. 2 §, 13 kap. eller 14 kap. 3 §, dock endast om de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändrats väsentligt,

2. om det som skall upphandlas är av sådant slag eller förenat med sådana risker att det på grund av särskilda omständigheter inte går att ange något totalpris i förväg,

3. i fråga om tjänster av sådan art att det inte går att utarbeta tillräckligt exakt förfrågningsunderlag för att kunna genomföra upphandlingen

Förhandlat förfarande med föregående annonsering får användas

1. om de anbud som lämnats vid ett öppet eller selektivt förfarande eller vid en konkurrenspräglad dialog är ogiltiga eller inte kan godtas med hänsyn till vad som föreskrivs i 1 kap. 6 § andra stycket, 8 kap. 11 § tredje stycket, 13 och 14 §§, 12 kap. 2 §, 13 kap. eller 14 kap. 3 §, dock endast om de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändrats väsentligt,

genom att välja det bästa anbudet enligt bestämmelserna för öppna eller selektiva förfaranden, eller

Prop. 2009/10:180
Bilaga 9

4. i fråga om byggentreprenad, om entreprenaden endast har forsknings-, provnings- eller utvecklingsändamål och inte syftar till att nå lönsamhet eller att täcka forsknings- och utvecklingskostnader.

4 §

I fall som avses i 3 § 1 får en upphandlande myndighet avstå från att annonsera om upphandling, om den i ett förhandlat förfarande inbegriper endast anbudsgivare som uppfyller kraven i 12 eller 13 kap. och som i ett föregående öppet eller selektivt förfarande har lämnat anbud som uppfyller de formella kraven för anbuds förfarandet. I förfarandet får inte delta andra än sådana anbudsgivare.

I fall som avses i 3 § 1 får en upphandlande myndighet avstå från att annonsera om upphandling, om den i ett förhandlat förfarande inbegriper endast anbudsgivare som uppfyller kraven i 12 eller 13 kap. och som i ett föregående öppet eller selektivt förfarande *eller i en föregående konkurrenspräglad dialog* har lämnat anbud som uppfyller de formella kraven för anbuds förfarandet. I förfarandet får inte delta andra än sådana anbudsgivare.

6 §

En upphandlande myndighet får föreskriva att förhandlat förfarande enligt 3 § skall äga rum i successiva steg för att minska det antal anbud som förhandlingen skall omfatta. Därvid skall de tilldelningskriterier tillämpas som anges i annonsen om upphandlingen *eller* i förfrågningsunderlaget. I annonsen eller i förfrågningsunderlaget skall anges om denna möjlighet kommer att utnyttjas.

En upphandlande myndighet får föreskriva att förhandlat förfarande enligt 3 § skall äga rum i successiva steg för att minska det antal anbud som förhandlingen skall omfatta. Därvid skall de tilldelningskriterier tillämpas som anges i annonsen om upphandlingen, *i förfrågningsunderlaget eller i det beskrivande dokumentet.* I annonsen eller i förfrågningsunderlaget skall anges om denna möjlighet kommer att utnyttjas.

11 §

Vid selektivt upphandlingsförfarande och vid förhandlat upphandlingsförfarande med föregående annonsering får den upphandlande myndigheten begränsa antalet lämpliga anbudssökande som den kommer att inbjuda att delta i förfarandet genom att lämna anbud respektive att förhandla, under förutsättning att det finns tillräckligt många lämpliga anbudssökande.

Vid selektivt upphandlingsförfarande och vid förhandlat upphandlingsförfarande med föregående annonsering *samt i den konkurrenspräglade dialogen* får den upphandlande myndigheten begränsa antalet lämpliga anbudssökande som *inbjuds* att lämna anbud, att förhandla *eller att delta*, under förutsättning att det finns tillräckligt många lämpliga anbudssökande.

Den upphandlande myndigheten skall i annonsen ange

1. vilka objektiva och icke-diskriminerande kriterier eller regler som den kommer att tillämpa vid valet av deltagare,

2. det lägsta antal deltagare som kommer att inbjudas och, om ett högsta antal kommer att inbjudas, detta antal,

3. de miniminivåer som kan ha fastställts i fråga om deltagarnas ekonomiska, finansiella, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Minimnivåerna för den kapacitet som krävs för ett bestämt kontrakt skall ha samband med kontraktsföremålet och stå i proportion till detta.

12 §

Det lägsta antalet deltagare skall vid selektivt förfarande vara fem och vid förhandlat förfarande med föregående annonsering tre. Antalet deltagare skall dock alltid vara tillräckligt stort för att verklig konkurrens skall kunna garanteras.

Det lägsta antalet deltagare skall vid selektivt förfarande vara fem *samt i den konkurrenspräglade dialogen* och vid förhandlat förfarande med föregående annonsering tre. Antalet deltagare skall dock alltid vara tillräckligt stort för att verklig konkurrens skall kunna garanteras.

6 a kap. Dynamiskt inköpssystem

1 §

En upphandlande myndighet får använda sig av ett dynamiskt inköpssystem.

2 §

För att införa ett dynamiskt inköpssystem skall en upphand-

lande myndighet följa reglerna för öppet förfarande i alla faser fram till tilldelningen av kontrakt som görs inom ramen för systemet.

Alla anbudsgivare som uppfyller urvalskriterierna och som har lämnat ett preliminärt anbud som överensstämmer med kriterierna i förfrågningsunderlaget har rätt att delta i systemet.

Preliminära anbud kan förbättras under förutsättning att de fortfarande motsvarar kraven i förfrågningsunderlaget.

3 §

Då ett dynamiskt inköpssystem införs och då kontrakt tilldelas inom ramen för systemet skall den upphandlande myndigheten utslutande använda elektroniska medel.

I fråga om elektroniska medel gäller vad som sägs i 11 kap. 1 § andra stycket, 2–4 och 6 §§.

4 §

För att införa ett dynamiskt inköpssystem skall den upphandlande myndigheten

1. offentliggöra en annons om upphandling och ange att det är fråga om ett dynamiskt inköpssystem,

2. ange i förfrågningsunderlaget vilken typ av köp som avses, och lämna all nödvändig information om inköpssystemet, den elektroniska utrustning som används och de arrangemang och tekniska specifikationer som avser utrustningen, och

3. så snart annonsering skett och under systemets hela giltighetstid på elektronisk väg ge fri,

direkt och fullständig tillgång till förfrågningsunderlaget och alla kompletterande handlingar samt ange den Internetadress på vilken leverantörerna kan ta del av dessa handlingar.

5 §

Den upphandlande myndigheten skall under hela giltighetstiden för det dynamiska inköpssystemet ge varje leverantör möjlighet att lämna ett preliminärt anbud för att bli upptagen i systemet.

Utvärderingen av ett preliminärt anbud skall ske inom 15 dagar från det att anbudet lämnades.

Den upphandlande myndigheten kan förlänga utvärderingsperioden om ingen inbjudan att lämna anbud förekommer under tiden.

6 §

Den upphandlande myndigheten skall snarast möjligt underrätta en anbudsgivare som lämnat ett preliminärt anbud om han tagits med i det dynamiska inköpssystemet eller om anbudet har förkastats och om skälen till att anbudet förkastats.

7 §

Varje särskilt kontrakt skall bli föremål för inbjudan att lämna anbud. Före denna inbjudan skall den upphandlande myndigheten offentliggöra en förenklad annons och uppmana alla intresserade leverantörer att lämna ett preliminärt anbud inom en tid som inte får vara kortare än 15 dagar räknat från den dag då den förenklade annonsen skickades för

offentliggörande.

Prop. 2009/10:180

Bilaga 9

Den upphandlande myndigheten får inte offentliggöra inbjudan att lämna anbud på ett särskilt kontrakt förrän samtliga preliminära anbud som lämnats in under den tid som anges i första stycket har utvärderats.

I fråga om förenklad annons enligt första stycket gäller 9 kap. 9 §.

8 §

Den upphandlande myndigheten skall inbjuda alla anbudsgivare som tagits med i det dynamiska inköpssystemet att lämna anbud på varje särskilt kontrakt som skall tilldelas inom ramen för systemet. Den upphandlande myndigheten skall fastställa en tillräcklig tidsfrist för att lämna anbud.

9 §

Den upphandlande myndigheten skall tilldela kontraktet till den anbudsgivare som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som har angetts i den annons om upphandling som använts för att införa det dynamiska inköpssystemet.

Tilldelningskriterierna får vid behov preciseras i den inbjudan som avses i 8 §.

10 §

Ett dynamiskt inköpssystem får endast om det finns särskilda skäl ha längre giltighetstid än fyra år.

11 §

En upphandlande myndighet får inte använda dynamiskt inköps-

system på ett sätt som hindrar, begränsar eller snedvrider konkurrensen.

12 §

Några administrativa avgifter får inte tas ut av leverantörer som vill delta eller deltar i ett dynamiskt inköpssystem.

7 kap.

1 §

En upphandlande myndighet får anskaffa *byggentreprenader*, varor och tjänster *genom* en inköpscentral.

En upphandlande myndighet får anskaffa varor och tjänster *från* en inköpscentral.

En upphandlande myndighet får också anskaffa byggentreprenader, varor och tjänster eller ingå ramavtal genom medverkan av en inköpscentral.

2 §

En upphandlande myndighet som anskaffar byggentreprenader, varor och tjänster *genom en inköpscentral* skall anses ha följt denna lag, under förutsättning att inköpscentralen har gjort det.

En upphandlande myndighet som anskaffar byggentreprenader, varor och tjänster *enligt 1 §* skall anses ha följt denna lag, under förutsättning att inköpscentralen har gjort det.

8 kap.

17 §

Vid selektivt förfarande och vid förhandlat förfarande med föregående annonsering skall en upphandlande myndighet vid ett och samma tillfälle till samtliga utvalda deltagare skicka en skriftlig inbjudan att lämna anbud eller att förhandla.

Vid selektivt förfarande, *vid konkurrenspräglad dialog* och vid förhandlat förfarande med föregående annonsering skall en upphandlande myndighet vid ett och samma tillfälle till samtliga utvalda deltagare skicka en skriftlig inbjudan att lämna anbud, *att delta i dialogen* eller att förhandla.

Inbjudan till anbudssökandena skall innehålla förfråg-

Inbjudan till anbudssökandena

ningsunderlaget och samtliga kompletterande handlingar eller uppgift om åtkomst till förfrågningsunderlaget och kompletterande handlingar, om de görs direkt tillgängliga med elektroniska medel.

skall innehålla förfrågningsunderlaget eller *det beskrivande dokumentet* och samtliga kompletterande handlingar eller, om *materialet* görs direkt tillgängligt med elektroniska medel, *uppgift om åtkomst*.

18 §

I det fall någon annan enhet än den ansvariga upphandlande myndigheten på begäran skall lämna ut förfrågningsunderlaget eller de kompletterande handlingarna, skall adressen till denna enhet anges i inbjudan. Om en tidsfrist gäller för en sådan begäran och om en avgift skall betalas för handlingarna skall upplysning om fristen och avgiften samt betalningsvillkor anges i inbjudan.

I det fall någon annan enhet än den ansvariga upphandlande myndigheten på begäran skall lämna ut förfrågningsunderlaget, *det beskrivande dokumentet* eller de kompletterande handlingarna, skall adressen till denna enhet anges i inbjudan. Om en tidsfrist gäller för en sådan begäran och om en avgift skall betalas för handlingarna skall upplysning om fristen och avgiften samt betalningsvillkor anges i inbjudan.

De begärda handlingarna skall skickas till leverantörerna så snart som möjligt efter det att begäran har mottagits.

19 §

Den upphandlande myndigheten eller den som avses i 16 § andra stycket skall lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget eller kompletterande handlingar senast sex dagar före den fastställda tidsfristen för mottagande av anbud, förutsatt att sådana upplysningar begärts i god tid.

Den upphandlande myndigheten eller den som avses i 16 § andra stycket skall lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget, *det beskrivande dokumentet* eller kompletterande handlingar senast sex dagar före den fastställda tidsfristen för mottagande av anbud, förutsatt att sådana upplysningar begärts i god tid.

Vid selektivt förfarande och vid påskyndat förhandlat förfarande enligt 10 kap. 8 § skall denna tidsfrist vara fyra dagar.

20 §

En inbjudan som avses i 17 § skall innehålla

1. en hänvisning till annonsen om upphandling,
2. uppgift om sista dag för mottagande av anbud samt uppgifter om till vilken adress anbuden skall skickas och på vilket eller vilka språk de skall avfattas,

3. vid konkurrenspräglad dialog, uppgift om dag och plats för samrådets början samt om det språk som skall användas,

3. uppgifter om vilka handlingar som skall bifogas,

4. den relativa inbördes betydelse av kriterierna för tilldelning av kontrakt eller kriteriernas prioritetsordning, om dessa upplysningar inte redovisas i annonsen om upphandling *eller* i förfrågningsunderlaget.

4. uppgifter om vilka handlingar som skall bifogas *och*

5. den relativa inbördes betydelse av kriterierna för tilldelning av kontrakt eller kriteriernas prioritetsordning, om dessa upplysningar inte redovisas i annonsen om upphandling, i förfrågningsunderlaget *eller i det beskrivande dokumentet.*

9 kap.

7 §

En upphandlande myndighet som har tilldelat ett offentligt kontrakt eller ingått ett ramavtal skall, om inte annat följer av *andra* stycket till Europeiska gemenskapernas kommission skicka en annons om upphandlingsresultatet senast 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats eller ramavtalet ingåtts.

En upphandlande myndighet som har tilldelat ett offentligt kontrakt eller ingått ett ramavtal skall, om inte annat följer av *fjärde* stycket, till Europeiska gemenskapernas kommission skicka en annons om upphandlingsresultatet senast 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats eller ramavtalet ingåtts.

Har kontrakt tilldelats på grundval av ett dynamiskt inköpssystem skall den upphandlande myndigheten till Europeiska gemenskapernas kommission skicka en annons om resultatet av tilldelningen senast 48 dagar efter tilldelningen av varje enskilt kontrakt eller, om annonserna grupperas per kvartal, senast 48

Avser det tilldelade kontraktet tjänster som anges i bilaga 3 till denna lag skall den upphandlande myndigheten ange om den samtycker till att kontraktet offentliggörs.

Vad som sägs i första stycket gäller inte i fråga om tilldelning av kontrakt som görs med stöd av ramavtal som ingåtts i enlighet med denna lag.

10 kap.

Tidsfrister vid selektivt förfarande och vid förhandlat förfarande med föregående annonsering

Tidsfrister vid selektivt förfarande, vid konkurrenspräglad dialog och vid förhandlat förfarande med föregående annonsering

4 §

Vid selektivt upphandlingsförfarande och vid förhandlat upphandlingsförfarande med föregående annonsering skall tidsfristen för mottagande av anbudsansökningar vara minst 37 dagar från den dag då meddelandet om upphandling skickades.

Vid selektivt upphandlingsförfarande skall tidsfristen för mottagande av anbud vara minst 40 dagar från den dag då inbjudan skickades.

Vid selektivt upphandlingsförfarande, vid konkurrenspräglad dialog och vid förhandlat upphandlingsförfarande med föregående annonsering skall tidsfristen för mottagande av anbudsansökningar vara minst 37 dagar från den dag då meddelandet om upphandling skickades.

Vid selektivt upphandlingsförfarande skall tidsfristen för mottagande av anbud vara minst 40 dagar från den dag då inbjudan skickades.

5 §

Om en annons utarbetas och skickas med elektroniska medel i enlighet med vad som gäller vid användandet av sådan teknik, får tidsfristerna enligt 2 eller 3 § för mottagande av anbud vid öppet förfarande och tidsfristen enligt 4 § för mottagande av anbudsansökningar vid selektivt

Om en annons utarbetas och skickas med elektroniska medel i enlighet med vad som gäller vid användandet av sådan teknik, får tidsfristerna enligt 2 eller 3 § för mottagande av anbud vid öppet förfarande och tidsfristen enligt 4 § för mottagande av anbudsansökningar vid selektivt

eller förhandlat förfarande med föregående annonsering förkortas med sju dagar.

förfarande, vid konkurrenspräglad dialog och vid förhandlat förfarande med föregående annonsering förkortas med sju dagar.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 9

11 kap.

9 §

En upphandlande myndighet skall, om inte annat följer av 10 § snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som fattats i fråga om slutandet av ett ramavtal *eller* tilldelningen av ett kontrakt *och* om skälen för besluten.

En upphandlande myndighet skall, om inte annat följer av 10 §, snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som fattats i fråga om slutandet av ett ramavtal, tilldelningen av ett kontrakt *och tillträde till ett dynamiskt inköpssystem eller om beslut att inte fullfölja ett dynamiskt inköpssystem samt* om skälen för besluten. *I fråga om tillträde för en leverantör till ett dynamiskt inköpssystem gäller underrättelseskyldigheten endast i förhållande till denne.*

13 §

En upphandlande myndighet skall för varje kontrakt *och* ramavtal upprätta ett protokoll och skall se till att genomförandet av en upphandling med hjälp av elektroniska medel dokumenteras.

En upphandlande myndighet skall för varje kontrakt, ramavtal *och dynamiskt inköpssystem* upprätta ett protokoll och skall se till att genomförandet av en upphandling med hjälp av elektroniska medel dokumenteras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen *bestämmelser* meddelar föreskrifter om vad ett protokoll skall innehålla.

Regeringen eller den myndighet som regeringen *bestämmer* meddelar föreskrifter om vad ett protokoll skall innehålla.

En upphandlande myndighet är skyldig att på kommissionens begäran tillställa kommissionen protokollet eller huvuddragen i det.

2 §

Den upphandlande myndigheten skall ange vilken relativ inbördes betydelse de olika kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att ges vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Den relativa betydelsen av kriterierna får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

I det fall den upphandlande myndigheten kan visa att det inte är möjligt att ange den relativa betydelsen av de olika kriterierna, skall dessa anges i fallande prioritetsordning

Den relativa betydelsen av kriterierna eller prioritetsordningen skall anges i annonsen om upphandlingen *eller* i förfrågningsunderlaget.

Den relativa betydelsen av kriterierna eller prioritetsordningen skall anges i annonsen om upphandlingen, i förfrågningsunderlaget *eller, vid konkurrenspräglad dialog, i det beskrivande dokumentet.*

14 a kap. Elektronisk auktion

1 §

En upphandlande myndighet får, om förfrågningsunderlaget kan fastställas med tillräcklig exakthet, genomföra en elektronisk auktion vid

- 1. öppet och selektivt förfarande,*
- 2. förhandlat förfarande i det fall som avses i 5 kap. 3 § 1,*
- 3. förnyad inbjudan att lämna anbud för parter i ett ramavtal, och*
- 4. inbjudan att lämna anbud beträffande kontrakt som skall tilldelas inom ramen för ett dynamiskt inköpssystem.*

2 §

Den elektroniska auktionen skall grundas på

- 1. priser, när kontraktet skall tilldelas den leverantör som erbjudit det lägsta priset, eller*

2. priser eller nya värden på de komponenter i anbuden som angetts i förfrågningsunderlaget, när kontraktet skall tilldelas den leverantör som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

3 §

En upphandlande myndighet som beslutar att använda elektronisk auktion skall ange det i annonsen om upphandling.

4 §

Av förfrågningsunderlaget skall framgå

1. de komponenter i anbuden vilkas värden kommer att vara föremål för den elektroniska auktionen,

2. de eventuella gränserna för de värden som kan presenteras, baserade på en bedömning av specifikationerna för föremålet för upphandlingen,

3. vilka uppgifter som kommer att göras tillgängliga för anbudsgivarna under den elektroniska auktionen och i förekommande fall när detta kommer att ske,

4. relevanta uppgifter om genomförandet av den elektroniska auktionen,

5. på vilka villkor anbudsgivarna kan lämna anbud, däribland de minsta skillnader mellan anbuden som kan ha bestämts, och

6. relevanta uppgifter om den elektroniska utrustning som används och om anslutningen till denna utrustning.

De komponenter som avses i första stycket 1 skall kunna kvantifieras och uttryckas i siffror eller procenttal.

5 §

Innan en upphandlande myndighet inleder en elektronisk auktion skall myndigheten genomföra en första fullständig utvärdering av anbudena i enlighet med tilldelningskriterierna och den fastställda relativa inbördes betydelsen för dessa.

Alla anbudsgivare som har lämnat giltiga anbud skall bjudas in med elektroniska medel att lämna nya priser eller värden.

6 §

Inbjudan enligt 5 § andra stycket skall innehålla alla relevanta upplysningar för individuell anslutning till den elektroniska utrustning som används samt uppgift om vilken dag och tid som den elektroniska auktionen kommer att inledas.

Den elektroniska auktionen kan genomföras i flera på varandra följande etapper. Den elektroniska auktionen får inte påbörjas tidigare än två arbetsdagar efter den dag då inbjudan skickats ut.

7 §

Om tilldelningen av kontraktet kommer att ske på grundval av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet skall inbjudan åtföljas av resultatet av en fullständig bedömning av den berörda anbudsgivarens anbud som gjorts i enlighet med den fastställda relativa inbördes betydelsen av de olika kriterierna.

8 §

I inbjudan skall anges även den

matematiska formel som används för att vid den elektroniska auktionen automatiskt bestämma rangordningen med hänsyn till de nya priser och nya värden som lämnas under auktionen.

Den matematiska formeln skall innefatta den relativa inbördes betydelsen av alla de kriterier som fastställts för att bestämma vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga och som angetts i annonsen om upphandling eller i förfrågningsunderlaget. I den mån den relativa inbördes betydelsen av olika kriterier angetts som intervall skall dessa i förväg reduceras till ett bestämt värde.

Om alternativa anbud är tillåtna skall separata formler ges för varje anbud.

9 §

Under varje etapp i en elektronisk auktion skall den upphandlande myndigheten omedelbart meddela alla anbudsgivare tillräckliga upplysningar för att de skall ha kännedom om sin plats i rangordningen.

Den upphandlande myndigheten kan också lämna andra upplysningar rörande priser eller värden, under förutsättning att detta angetts i förfrågningsunderlaget. Den kan lämna upplysningar om antalet deltagare i den elektroniska auktionen.

10 §

En elektronisk auktion skall avslutas av den upphandlande myndigheten

1. den dag och tid då auktionen enligt inbjudan att delta i

auktionen skall stängas,

2. då myndigheten inte längre erhåller några nya priser eller nya värden som motsvarar angivna krav på minsta skillnader, eller

3. då det antal auktionsetapper som fastställts i inbjudan att delta i auktionen har genomförts.

I det fall som avses i första stycket 2 skall den upphandlande myndigheten i inbjudan att delta i auktionen ange hur långt efter det att den har tagit emot det sista budet som den kommer att stänga auktionen.

I fall som avses i första stycket 3 skall tidsplanen för varje etapp i auktionen anges i inbjudan att delta i auktionen.

11 §

Efter att ha stängt den elektroniska auktionen skall den upphandlande myndigheten tilldela kontraktet på grundval av resultaten av den elektroniska auktionen.

12 §

En upphandlande myndighet får inte utnyttja elektroniska auktioner på otillbörligt sätt eller på ett sätt som hindrar, begränsar eller snedvrider konkurrensen eller så att föremålet för upphandlingen, så som det angetts i förfrågningsunderlaget, ändras.

16 kap.

5 §

Tröskelvärdet enligt 4 § första stycket 1 skall av den upphand-

Tröskelvärdet skall i fråga om en projektävling som avses i 1 §

lande myndigheten beräknas till värdet exklusive mervärdesskatt av tjänstekontraktet. I värdet skall inräknas de priser och ersättningar som skall betalas till deltagarna.

första stycket 1 av den upphandlande myndigheten beräknas till värdet exklusive mervärdesskatt av tjänstekontraktet. I värdet skall inräknas de priser och ersättningar som skall betalas till deltagarna.

6 §

Tröskelvärdet *enligt 4 § första stycket 2* skall av den upphandlande myndigheten beräknas till summan av de priser och ersättningar som skall betalas till deltagarna och det beräknade värdet exklusive mervärdesskatt av de tjänstekontrakt som senare kan tilldelas vinnaren eller en av vinnarna i tävlingen, om en sådan tilldelning inte har uteslutits i annonsen om tävlingen.

Tröskelvärdet *skall i fråga om en projekttävling som avses i 1 § första stycket 2* av den upphandlande myndigheten beräknas till summan av de priser och ersättningar som skall betalas till deltagarna och det beräknade värdet exklusive mervärdesskatt av de tjänstekontrakt som senare kan tilldelas vinnaren eller en av vinnarna i tävlingen, om en sådan tilldelning inte har uteslutits i annonsen om tävlingen.

17 kap. Upphandling under tröskelvärdena m.m.

Tillämpningsområde

1 §

Detta kapitel gäller i fråga om kontrakt som

1. avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster), oavsett värde,

2. avser andra tjänster (A-tjänster), byggentreprenader eller varor, vars värde understiger de tröskelvärden som anges i 4 kap.,

3. avser varor eller tjänster som omfattas av artikel 296 i EG-fördraget och tilldelas av upphandlande myndigheter på försvarsområdet, eller

4. omfattas av sekretess eller andra särskilda begränsningar med hänsyn till rikets säkerhet.

2 §

Vid tilldelning av kontrakt enligt detta kapitel tillämpas 1 kap. (allmänna bestämmelser), 2 kap. (definitioner), 3 kap. 1 och 3–6 §§ (undantag), 5 kap. 2 a–2 l §§ (konkurrenspräglad dialog), 6 a kap. (dynamiska inköpssystem), 7 kap. (inköpscentraler), 8 kap. 9 § (miljömärken), 8 kap. 21 § (bemyndigande), 9 kap. 9 § (bemyndigande), 13 kap. 3 § (krav på registrering), 14 a kap. (elektroniska auktioner), 18 kap. (överprövning och skadestånd m.m.) samt de övriga bestämmelser i lagen som anges i detta kapitel.

Vid tilldelning av kontrakt som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 8 kap. 1–5, 7, 8, 10–14, 16, 19 och 21 §§, om värdet på kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 4 kap.

Val av upphandlingsförfarande m.m.

3 §

Tilldelning av kontrakt skall göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande.

Tilldelning av kontrakt får göras även med användning av

1. direktupphandlingsförfarande, under de förutsättningar som anges i 4 §,

2. konkurrenspräglad dialog i enlighet med vad som anges i 5 kap. 2 a–2 l §§,

3. dynamiskt inköpssystem i enlighet med vad som anges i 6 a kap., och

4. elektronisk auktion i enlighet med vad som anges i 14 a kap.

4 §

Direktupphandlingsförfarande får användas om upphandlingens värde uppgår till högst

1. tio procent av det tröskelvärdet som anges i 4 kap. 1 § 2, om upphandlingen avser varor eller tjänster,

2. tjugo procent av det tröskelvärdet som anges i 4 kap. 1 § 2, om upphandlingen avser varor eller tjänster och det finns särskilda skäl, eller

3. en procent av det tröskelvärdet som anges i 4 kap. 1 § 3, om upphandlingen avser byggtreprenader.

Direktupphandlingsförfarande får användas också om det finns synnerliga skäl.

Den upphandlande myndigheten skall fastställa riktlinjer för användning inom myndigheten av direktupphandlingsförfarande.

5 §

Ett kontrakt får inte delas upp i syfte att det värde som anges i 4 § första stycket skall underskridas.

6 §

Med förenklat förfarande avses ett förfarande där alla leverantörer har rätt att delta, deltagande leverantörer skall lämna anbud och den upphandlande myndigheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare.

Med urvalsförfarande avses ett förfarande där alla leverantörer har rätt att ansöka om att få lämna anbud, den upphandlande myndig-

heten inbjuder kvalificerade leverantörer att lämna anbud och den upphandlande myndigheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare.

Med direktupphandlingsförfarande avses ett förfarande utan särskilda formella krav.

Annonsering vid förenklat förfarande

7 §

Vid förenklat förfarande skall den upphandlande myndigheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som leder till effektiv konkurrens, om inte annat följer av 9 §.

Kravet på allmänt tillgänglig databas skall anses vara uppfyllt om annonsering sker på den upphandlande myndighetens hemsida och myndigheten har upprättat en upphandlarprofil enligt 9 kap. 4 § tredje stycket. Vad nu sagts gäller dock inte då upphandlingen avser B-tjänster och överstiger de tröskelvärden som anges i 4 kap.

Annonsering vid urvalsförfarande

8 §

Vid tillämpning av urvalsförfarande skall den upphandlande myndigheten publicera en ansökningsinbjudan genom annons i en elektronisk databas som är allmänt tillgänglig. Vad som sägs i 7 § andra stycket gäller även vid urvalsförfarande.

Av inbjudan skall det framgå hur en ansökan om att få lämna

anbud får lämnas och vilken dag ansökan senast skall ha kommit in.

Myndigheten får i sin inbjudan ange det antal leverantörer som den avser att bjuda in att lämna anbud. Antalet skall bestämmas med hänsyn till arten av det som skall upphandlas och vara tillräckligt stort för att effektiv konkurrens skall uppnås.

Begäran om anbud utan föregående annonsering

9 §

En upphandlande myndighet får utan föregående annonsering skriftligen begära anbud av endast en leverantör, om sådana omständigheter föreligger som enligt 5 kap. 7 § 1 eller 8–10 §§ ger en upphandlande myndighet rätt att använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering.

Vad som sägs i första stycket gäller även när det objektivt sett endast finns en leverantör som kan uppfylla de krav som den upphandlande myndigheten ställer.

Förfrågningsunderlag

10 §

De tekniska specifikationerna får inte innehålla uppgifter om tillverkning, ursprung eller särskilt framställningssätt eller hänvisningar till varumärke, patent eller typ, ursprung eller tillverkning, om detta leder till att vissa företag eller produkter gynnas eller missgynnas.

Uppgifter och hänvisningar som avses i första stycket får dock i undantagsfall förekomma i

specifikationerna, om det annars inte är möjligt att beskriva föremålet för upphandlingen tillräckligt preciserat och begripligt. En sådan uppgift eller hänvisning skall följas av orden "eller likvärdig".

Vid förenklat förfarande har varje leverantör som begär det rätt att få förfrågningsunderlaget på samma villkor som andra leverantörer.

Former och tidsfrister för att lämna anbud och anbudsansökningar

11 §

En upphandlande myndighet får bestämma om kommunikation och informationsutbyte i förfaranden enligt detta kapitel för tilldelning av kontrakt skall ske per post, per telefax eller med elektroniska medel. En ansökan om att få lämna anbud får även göras muntligen.

De valda kommunikationsmedlen skall vara allmänt tillgängliga.

Vad som föreskrivs i 11 kap. 2–6 §§ gäller i fråga om anbud och ansökningar om att få lämna anbud vid tilldelning av kontrakt som avses i detta kapitel.

12 §

Anbudsgivare och anbudsökande skall ges skälig tid att lämna sina anbud eller ansökningar. Tiden för att lämna ansökningar om att få lämna anbud får dock normalt inte vara kortare än tio dagar från den dag då ansökningsinbjudan publice-

Innehåll i annonser m.m.

13 §

I annonsen enligt 7 §, skrivelsen enligt 9 § eller förfrågningsunderlaget enligt 10 § skall anges

1. hur anbud får lämnas,
2. den dag då anbud senast skall ha kommit in, och
3. den dag till och med vilken anbudet skall vara bindande.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om innehållet i och utformningen av annonser om upphandling samt om sättet för överföring till Europeiska gemenskapernas kommission av sådana annonser.

Mottagande och öppnande av anbud

14 §

Anbud skall öppnas samtidigt efter anbudstidens utgång av två av den upphandlande myndigheten särskilt utsedda personer. På begäran av en anbudsgivare skall dessutom en av handelskammare utsedd person närvara. Kostnaderna för detta skall betalas av den som framställt begäran.

Rättelse av fel samt förtydligande och komplettering

15 §

En upphandlande myndighet får medge att en anbudsgivare eller anbudssökande rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudet eller ansökningen om att

få lämna anbud.

Prop. 2009/10:180

Bilaga 9

Myndigheten får begära att ett anbud eller en ansökan förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Myndigheten får begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar intyg, skriftliga bevis och andra handlingar som getts in och som avses i 13 kap. 3 § och i 18 § i detta kapitel.

Uteslutning av leverantörer

16 §

En upphandlande myndighet skall utesluta en leverantör från deltagande i upphandlingsförfaranden, om myndigheten får kännedom om att leverantören enligt lagakraftvunnen dom har dömts för brott som innefattar

1. deltagande i en kriminell organisation enligt definitionen i artikel 2.1 i rådets gemensamma åtgärd 98/773/RIF,

2. bestickning enligt definitionen i artikel 3 i rådets akt av den 26 maj 1997 respektive artikel 3.1 i rådets gemensamma åtgärd 98/742/RIF,

3. bedrägeri i den mening som avses i artikel 1 i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, eller

4. penninghäleri enligt 9 kap. 6 a § brottsbalken.

Om leverantören är en juridisk person skall denna uteslutas om någon som direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande över leverantören har dömts för brottet.

Myndigheten får begära att en

leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta honom med stöd av första stycket.

Om det finns synnerliga skäl får en upphandlande myndighet avstå från att utesluta en leverantör enligt första stycket.

17 §

En upphandlande myndighet får utesluta en leverantör från deltagande i ett upphandlingsförfarande, om leverantören

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,

2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,

3. genom lagakraftvunnen dom har dömts för brott avseende yrkesetiken,

4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och den upphandlande myndigheten kan visa detta,

5. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker eller,

6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av denna bestämmelse.

Om leverantören är en juridisk person får denna uteslutas enligt första stycket om någon som direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande över leverantören har

dömts för brott som avses i första stycket 3 eller gjort sig skyldig till sådant fel som avses i första stycket 4.

Myndigheten får begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta honom med stöd av första stycket 1–3 eller 5.

18 §

Den upphandlande myndigheten skall som bevis för att det inte finns grund för att utesluta en leverantör godta utdrag ur officiellt register eller annan likvärdig handling när det gäller ett förhållande som avses i 16 § eller 17 § första stycket 1–3 och intyg från behörig myndighet när det gäller ett förhållande som avses i 17 § första stycket 5.

Om sådana handlingar eller intyg som avses i första stycket inte utfärdas i leverantörens hemland eller ursprungsland eller inte omfattar samtliga de fall som avses i 16 § eller 17 § första stycket 1–3 och 5 kan de ersättas av en utsaga som har avgetts på heder och samvete eller av en likvärdig åtgärd.

Om en leverantör är registrerad i en EES-stats officiella förteckning över godkända leverantörer får antas att leverantören uppfyller de krav som anges i 16 § eller i 17 § första stycket 1–5.

Prövning av anbud och anbudsansökningar

19 §

En upphandlande myndighet skall pröva alla de anbud och de

*ansökningar om att få lämna
anbud som har kommit in i rätt tid
från särskilt inbjudna anbuds-
sökande eller från anbudsgivare
som inte har uteslutits enligt 16
eller 17 § eller 13 kap.*

Anbudsgivares bundenhet

20 §

*En anbudsgivare är bunden av
sitt anbud även om anbudsgivaren
fått underrättelse om beslut som
avses i 24 §.*

Grunder för tilldelning av kontrakt

21 §

*En upphandlande myndighet
skall anta antingen*

*1. det anbud som är det ur den
upphandlande myndighetens syn-
vinkel ekonomiskt mest fördel-
aktiga, eller*

*2. det anbud som har lägst
anbudspris.*

*Vid bedömningen av vilket
anbud som är det ekonomiskt mest
fördelaktiga anbudet skall
myndigheten ta hänsyn till olika
kriterier som är kopplade till
föremålet för kontraktet såsom
pris, leverans- eller genom-
förandetid, miljöegenskaper,
driftkostnader, kvalitet, estetiska,
funktionella och tekniska egen-
skaper, service och tekniskt stöd.*

*Den upphandlande myndigheten
skall vid bedömningen av vilket
anbud som är det ekonomiskt mest
fördelaktiga ange de olika
kriterierna i fallande prioritets-
ordning, om inte deras relativa
inbördes betydelse anges. Den
relativa betydelsen av kriterierna*

Prioritetsordningen eller kriteriernas relativa inbördes betydelse skall anges i annonsen om upphandling eller i förfrågningsunderlaget.

Onormalt låga anbud

22 §

En upphandlande myndighet får förkasta ett anbud som den anser vara onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar. Förklaringen skall begäras skriftligen.

Dokumentation och förvaring av handlingar

23 §

En upphandlande myndighet skall dokumentera skälen för sina beslut och vad som i övrigt förekommit av betydelse vid upphandlingsförfarandet. Vid användning av direktupphandlingsförfarande skall vad nu sagts gälla endast om sådant förfarande används på grund av synnerliga skäl eller om värdet på kontraktet uppgår till minst 20 procent av det tillämpliga värde som anges i 4 § första stycket 1 eller 3.

Underrättelser

24 §

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande gäller i fråga om underrättelse om beslut och underrättelse på begäran vad som föreskrivs i 11 kap. 9–11 §§.

Vid direktupphandlingsförfarande och vid tilldelning av kontrakt som avses i 3 kap. 2 § skall den upphandlande myndigheten, när ett beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om detta snarast möjligt.

Särskilda bestämmelser för tilldelning av kontrakt som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster)

25 §

Om ett kontrakt som avser tjänster som anges i bilaga 3 uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 4 kap., skall den upphandlande myndigheten senast inom 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats skicka ett meddelande därom till Europeiska gemenskapernas kommission. I meddelandet skall anges om den upphandlande myndigheten godkänner att meddelandet publiceras.

Upphandling som rör rikets säkerhet m.m.

26 §

Vid tilldelning av kontrakt som avses i 3 kap. 2 § får regeringen föreskriva eller i enskilda fall besluta om

1. undantag från bestämmelserna om annonsering i detta kapitel och från rätten enligt 10 § tredje stycket att få ut förfrågningsunderlaget, och

2. de undantag i övrigt från bestämmelserna i detta kapitel som är nödvändiga med hänsyn till försvars- och säkerhetspoli-

tiska intressen.

Regeringen får i föreskrifter eller i enskilda fall överlåta till en upphandlande myndighet att själv besluta om sådana undantag som avses i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om produkter i försvarssektorn.

Projekttävlingar

27 §

Vad som föreskrivs i 16 kap. 1 § första stycket, 2, 3, 5, 6 och 10–14 §§ gäller även för projekttävlingar som understiger tillämpligt tröskelvärde i 16 kap. 4 § första stycket men överstiger de värden som anges i 4 § första stycket 1 eller 3.

Vid anordnande av projekttävlingar skall 3 § första stycket tillämpas. En projekttävling skall annonseras enligt 7 eller 8 § och 13 och 21 §§ skall tillämpas.

Vid tilldelning av kontrakt som följer på en projekttävling som anordnats enligt detta kapitel och som enligt tävlingsreglerna skall tilldelas vinnaren eller en av vinnarna, skall om en tävling avslutats med att mer än en vinnare utsetts, vinnarna inbjudas att delta i förhandlingar.

18 kap.

1 §

En leverantör som anser att han lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder

En leverantör som anser att han lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder

enligt nämnda paragraf.

Vid tilldelning av kontrakt genom ett direktupphandlingsförfarande får en ansökan *enligt första stycket* inte prövas efter den tidpunkt då ett avtal om upphandlingen föreligger.

Vid *tillämpning av annat upphandlingsförfarande än som avses i andra stycket* får en ansökan inte prövas efter den tidpunkt då ett upphandlingskontrakt föreligger. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att

1. den upphandlande myndigheten lämnat upplysningar enligt 11 kap. 9 § till anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller

2. rätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet.

Vad som sägs i tredje stycket andra meningen gäller inte

1. i fråga om tilldelning av kontrakt som avses i 3 kap. 2 §, om regeringen föreskrivit om undantag från bestämmelsen eller om regeringen eller den upphandlande myndighet som regeringen bestämmer beslutat om undantag från bestämmelsen i ett enskilt fall, eller

2. om det är absolut nödvändigt att genomföra en upphandling med synnerlig brådska som är orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten och inte heller kan hänföras till denna.

enligt nämnda paragraf (*ansökan om överprövning*).

Vid tilldelning av kontrakt genom ett direktupphandlingsförfarande får en ansökan *om överprövning* inte prövas efter den tidpunkt då ett avtal om upphandlingen föreligger.

Vid *tilldelning av kontrakt genom ett annat upphandlingsförfarande* får en ansökan *om överprövning* inte prövas efter den tidpunkt då ett upphandlingskontrakt, *ett ramavtal eller ett kontrakt som tilldelats genom det förfarande som föreskrivs i 6 kap. 9 §* föreligger. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att

1. den upphandlande myndigheten lämnat upplysningar enligt 11 kap. 9 § till anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller

2. rätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet, om inte annat följer av fjärde stycket.

Vad som sägs i tredje stycket 2 gäller inte i fråga om en ansökan från annan än den som fört talan i målet och inte heller om det interimistiska beslutet upphävts av Regeringsrätten.

Vad som sägs i 1 § tredje stycket
andra meningen gäller inte

Bilaga 9

1. i fråga om tilldelning av kontrakt som avses i 3 kap. 2 §, om regeringen föreskrivit om undantag från bestämmelsen eller om regeringen eller den upphandlande myndighet som regeringen bestämmer beslutat om undantag från bestämmelsen i ett enskilt fall, eller

2. om det är absolut nödvändigt att genomföra en upphandling med synnerlig brådska som är orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten och inte heller kan hänföras till denna.

Denna lag träder i kraft den [...]. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet. Dock tillämpas även i fråga om sådana upphandlingar de nya bestämmelserna i 18 kap. 1 och 1 a §§.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (0000:00) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

Prop. 2009/10:180
Bilaga 9

Härigenom föreskrivs² i fråga om lagen (0000:00) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

dels att 11 kap. 17 § och 19 kap. skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 11 kap. 17 § skall utgå,

dels att 10 kap. 1 och 2 §§, 12 kap. 2 och 11 §§, 14 kap. 9 § samt 20 kap. 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya kapitel, 9 a, 17 a och 19, och fem nya paragrafer, 1 kap. 4 a §, 2 kap. 14 a och 14 b §§, 16 kap. 4 § och 20 kap. 1 a §, samt närmast före 1 kap. 4 a § och 16 kap. 4 § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Särskilda krav

4 a §

Upphandlande enheter bör ställa miljökrav och sociala krav vid upphandling, i den utsträckning det är påkallat med hänsyn till upphandlingens art.

Upphandlande enheter får ställa även andra krav på hur ett kontrakt skall fullgöras.

De krav som ställs enligt första eller andra stycket skall vara förenliga med gemenskapsrätten och anges i annonsen om upphandling eller i förfrågningsunderlaget.

2 kap.

²Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena, vatten, energi, transporter och posttjänster (EGT L 134, 30.4.2004, s. 1, Celex 32004L0017).

14 a §

Med dynamiskt inköpssystem avses en helt elektronisk process för sedvanliga inköp av sådant som är allmänt tillgängligt på marknaden och som tillfredsställer den upphandlande myndighetens behov.

Ett dynamiskt inköpssystem är tidsbegränsat och under hela giltighetstiden öppet för varje leverantör som uppfyller urvalskriterierna och som har lämnat ett preliminärt anbud som överensstämmer med förfrågningsunderlaget.

14 b §

Med elektronisk auktion avses en upprepad process med hjälp av elektroniska medel för att presentera nya lägre priser eller nya värden för vissa delar av anbuden, vilken genomförs efter en första fullständig utvärdering av anbuden och möjliggör en rangordning på grund av automatiska utvärderingsmetoder.

Som en följd av vad som sägs i första stycket kan vissa tjänste- och byggentreprenadkontrakt som innehåller intellektuella prestationer, såsom projekteringen av byggentreprenader, inte bli föremål för elektronisk auktion.

9 a kap. Dynamiskt inköpssystem*1 §*

En upphandlande enhet får använda sig av ett dynamiskt inköpssystem.

2 §

För att införa ett dynamiskt inköpssystem skall en upphandlande enhet följa reglerna för öppet förfarande i alla faser fram till tilldelningen av kontrakt som görs inom ramen för systemet.

Alla anbudsgivare som uppfyller urvalskriterierna och som har lämnat ett preliminärt anbud som överensstämmer med kriterierna i förfrågningsunderlaget har rätt att delta i systemet.

Preliminära anbud kan förbättras under förutsättning att de fortfarande motsvarar kraven i förfrågningsunderlaget.

3 §

Då ett dynamiskt inköpssystem införs och då kontrakt tilldelas inom ramen för systemet skall den upphandlande enheten uteslutande använda elektroniska medel.

I fråga om elektroniska medel gäller vad som sägs i 14 kap. 1 § andra stycket, 2–4 och 6 §§.

4 §

För att införa ett dynamiskt inköpssystem skall den upphandlande enheten

1. offentliggöra en annons om upphandling och ange att det är fråga om ett dynamiskt inköpssystem,

2. ange i förfrågningsunderlaget vilken typ av köp som avses, och lämna all nödvändig information om inköpssystemet, den elektroniska utrustning som används och de arrangemang och tekniska specifikationer som avser utrustningen, och

3. så snart annonsering skett och under systemets hela giltig-

hetstid på elektronisk väg ge fri, direkt och fullständig tillgång till förfrågningsunderlaget och alla kompletterande handlingar samt ange den Internetadress på vilken leverantörerna kan ta del av dessa handlingar.

5 §

Den upphandlande enheten skall under hela giltighetstiden för det dynamiska inköpssystemet ge varje leverantör möjlighet att lämna ett preliminärt anbud för att bli upptagen i systemet.

Utvärderingen av ett preliminärt anbud skall ske inom 15 dagar från det att anbudet lämnades.

Den upphandlande enheten kan förlänga utvärderingsperioden om ingen inbjudan att lämna anbud förekommer under tiden.

6 §

Den upphandlande enheten skall snarast möjligt underrätta en anbudsgivare som lämnat ett preliminärt anbud om han tagits med i det dynamiska inköpssystemet eller om anbudet har förkastats och om skälen till att anbudet förkastats.

7 §

Varje särskilt kontrakt skall bli föremål för inbjudan att lämna anbud. Före denna inbjudan skall den upphandlande enheten offentliggöra en förenklad annons och uppmana alla intresserade leverantörer att lämna ett preliminärt anbud inom en tid som inte får vara kortare än 15 dagar räknat från den dag då den förenklade annonsen skickades för

offentliggörande.

Den upphandlande enheten får inte offentliggöra inbjudan att lämna anbud på ett särskilt kontrakt förrän samtliga preliminära anbud som lämnats in under den tid som anges i första stycket har utvärderats.

I fråga om förenklad annons enligt första stycket gäller 12 kap. 14 §.

8 §

Den upphandlande enheten skall inbjuda alla anbudsgivare som tagits med i det dynamiska inköpssystemet att lämna anbud på varje särskilt kontrakt som skall tilldelas inom ramen för systemet. Den upphandlande myndigheten skall fastställa en tillräcklig tidsfrist för att lämna anbud.

9 §

Den upphandlande enheten skall tilldela kontraktet till den anbudsgivare som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som har angetts i den annons om upphandling som använts för att införa det dynamiska inköpssystemet.

Tilldelningskriterierna får vid behov preciseras i den inbjudan som avses i 8 §.

10 §

Ett dynamiskt inköpssystem får endast om det finns särskilda skäl ha längre giltighetstid än fyra år.

11 §

Värdet av ett dynamiskt inköpssystem skall beräknas till det högsta värdet exklusive mer-

12 §

En upphandlande enhet får inte använda dynamiskt inköpssystem på ett sätt som hindrar, begränsar eller snedvrider konkurrensen.

13 §

Några administrativa avgifter får inte tas ut av leverantörer som vill delta eller deltar i ett dynamiskt inköpssystem.

10 kap.

1 §

En upphandlande enhet får anskaffa byggentreprenader, varor och tjänster genom en inköpscentral

En upphandlande enhet får anskaffa varor och tjänster från en inköpscentral.

En upphandlande enhet får också anskaffa byggentreprenader, varor och tjänster eller ingå ramavtal genom medverkan av en inköpscentral.

2 §

En upphandlande enhet som anskaffar byggentreprenader, varor och tjänster genom en inköpscentral skall anses ha följt denna lag, under förutsättning att inköpscentralen har gjort det.

En upphandlande enhet som anskaffar byggentreprenader, varor och tjänster enligt 1 § skall anses ha följt denna lag, under förutsättning att inköpscentralen har följt denna lag eller lagen (0000:00) om offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster.

12 kap.

2 §

Annonsering om upphandling kan ske genom

1. förhandsannonsering som avses i 3 §,
2. annonsering om att det finns ett urvalssystem som avses i 10 §, *eller*
3. annonsering om upphandling som skall ske genom öppet, selektivt eller förhandlat förfarande.
2. annonsering om att det finns ett urvalssystem som avses i 10 §,
3. annonsering om upphandling som skall ske genom öppet, selektivt eller förhandlat förfarande, *eller*
4. förenklad annonsering enligt 9 a kap. 7 §.

11 §

En upphandlande enhet som har tilldelat ett kontrakt eller ingått ett ramavtal skall, om inte annat följer av *andra* stycket, inom två månader därefter lämna Europeiska gemenskapernas kommission uppgifter om kontraktet eller ramavtalet.

En upphandlande enhet som har tilldelat ett kontrakt eller ingått ett ramavtal skall, om inte annat följer av *tredje* stycket, inom två månader därefter lämna Europeiska gemenskapernas kommission uppgifter om kontraktet eller ramavtalet.

Har kontrakt tilldelats på grundval av ett dynamiskt inköpssystem skall den upphandlande enheten till Europeiska gemenskapernas kommission skicka en annons om resultatet av tilldelningen senast två månader efter tilldelningen av varje enskilt kontrakt eller, om annonserna grupperas per kvartal, senast två månader efter utgången av varje kvartal.

Vad som sägs i första stycket gäller inte i fråga om tilldelning av kontrakt som bygger på ett ramavtal som ingåtts i enlighet med denna lag.

14 kap.

9 §

En upphandlande enhet skall, om inte annat följer av 10 §

En upphandlande enhet skall, om inte annat följer av 10 §,

snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som fattats i fråga om slutandet av ett ramavtal *eller* tilldelningen av ett kontrakt *och* om skälen för besluten.

snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som fattats i fråga om slutandet av ett ramavtal, tilldelningen av ett kontrakt *och tillträde till ett dynamiskt inköpssystem eller om beslut att inte fullfölja ett dynamiskt inköpssystem samt* om skälen för besluten. *I fråga om tillträde för en leverantör till ett dynamiskt inköpssystem gäller underrättelseskyldigheten endast i förhållande till denne.*

16 kap.

Intyg och bevis avseende leverantör

4 §

Den upphandlande enheten skall som bevis för att det inte finns grund för att utesluta en leverantör godta utdrag ur officiellt register eller annan likvärdig handling när det gäller ett förhållande som avses i 1 § eller 3 § första stycket 1–3 och intyg från behörig myndighet när det gäller ett förhållande som avses i 3 § första stycket 5.

Om sådana handlingar eller intyg som avses i första stycket inte utfärdas i leverantörens hemland eller ursprungsland eller inte omfattar samtliga de fall som avses i 1 § eller 3 § första stycket 1–3 och 5 kan de ersättas av en utsaga som har avgetts på heder och samvete eller av en likvärdig åtgärd.

17 a kap. Elektronisk auktion

1 §

En upphandlande enhet får, om förfrågningsunderlaget kan fastställas med tillräcklig exakthet, genomföra en elektronisk auktion vid

- 1. öppet och selektivt förfarande,*
- 2. förhandlat förfarande med föregående annonsering,*
- 3. förnyad inbjudan att lämna anbud för parter i ett ramavtal, och*
- 4. inbjudan att lämna anbud beträffande kontrakt som skall tilldelas inom ramen för ett dynamiskt inköpssystem.*

2 §

Den elektroniska auktionen skall grundas på

- 1. priser, när kontraktet skall tilldelas den leverantör som erbjudit det lägsta priset, eller*
- 2. priser eller nya värden på de komponenter i anbuden som angetts i förfrågningsunderlaget, när kontraktet skall tilldelas den leverantör som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.*

3 §

En upphandlande enhet som beslutar att använda elektronisk auktion skall ange det i annonsen om upphandling.

4 §

Av förfrågningsunderlaget skall framgå

- 1. de komponenter i anbuden vilkas värden kommer att vara*

föremål för den elektroniska auktionen,

Prop. 2009/10:180
Bilaga 9

2. de eventuella gränserna för de värden som kan presenteras, baserade på en bedömning av specifikationerna för föremålet för upphandlingen,

3. vilka uppgifter som kommer att göras tillgängliga för anbudsgivarna under den elektroniska auktionen och i förekommande fall när detta kommer att ske,

4. relevanta uppgifter om genomförandet av den elektroniska auktionen,

5. på vilka villkor anbudsgivarna kan lämna anbud, däribland de minsta skillnader mellan anbuden som kan ha bestämts, och

6. relevanta uppgifter om den elektroniska utrustning som används och om anslutningen till denna utrustning.

De komponenter som avses i första stycket 1 skall kunna kvantifieras och uttryckas i siffror eller procenttal.

5 §

Innan en upphandlande enhet inleder en elektronisk auktion skall enheten genomföra en första fullständig utvärdering av anbuden i enlighet med tilldelningskriterierna och den fastställda relativa inbördes betydelsen av dessa.

Alla anbudsgivare som har lämnat giltiga anbud skall bjudas in med elektroniska medel att lämna nya priser eller värden.

6 §

Inbjudan enligt 5 § andra

stycket skall innehålla alla relevanta upplysningar för individuell anslutning till den elektroniska utrustning som används samt uppgift om vilken dag och tid som den elektroniska auktionen kommer att inledas. Den elektroniska auktionen kan genomföras i flera på varandra följande etapper.

Den elektroniska auktionen får inte påbörjas tidigare än två arbetsdagar efter den dag då inbjudan skickats ut.

7 §

Om tilldelningen av kontraktet kommer att ske på grundval av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet skall inbjudan åtföljas av resultatet av en fullständig bedömning av den berörda anbudsgivarens anbud som gjorts i enlighet med den fastställda relativa inbördes betydelsen av de olika kriterierna.

8 §

I inbjudan skall anges även den matematiska formel som används för att vid den elektroniska auktionen automatiskt bestämma rangordningen med hänsyn till de nya priser och nya värden som lämnas under auktionen.

Den matematiska formeln skall innefatta den relativa inbördes betydelsen av alla de kriterier som fastställts för att bestämma vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga och som angetts i annonsen om upphandling eller i förfrågningsunderlaget. I den mån den relativa inbördes betydelsen av olika kriterier angetts som

Om alternativa anbud är tillåtna skall separata formler ges för varje anbud.

9 §

Under varje etapp i en elektronisk auktion skall den upphandlande enheten omedelbart meddela alla anbudsgivare tillräckliga upplysningar för att de skall ha kännedom om sin plats i rangordningen.

Den upphandlande enheten kan också lämna andra upplysningar rörande priser eller värden, under förutsättning att detta angetts i förfrågningsunderlaget. Den kan lämna upplysningar om antalet deltagare i den elektroniska auktionen.

10 §

En elektronisk auktion skall avslutas av den upphandlande enheten

1. den dag och tid då auktionen enligt inbjudan att delta i auktionen skall stängas,

2. då enheten inte längre erhåller några nya priser eller nya värden som motsvarar angivna krav på minsta skillnader, eller

3. då det antal auktionsetapper som fastställts i inbjudan att delta i auktionen har genomförts.

I det fall som avses i första stycket 2 skall den upphandlande enheten i inbjudan att delta i auktionen ange hur långt efter det att den har tagit emot det sista budet som den kommer att stänga auktionen.

I fall som avses i första stycket 3

skall tidsplanen för varje etapp i auktionen anges i inbjudan att delta i auktionen.

11 §

Efter att ha stängt den elektroniska auktionen skall den upphandlande enheten tilldela kontraktet på grundval av resultaten av den elektroniska auktionen.

12 §

En upphandlande enhet får inte utnyttja elektroniska auktioner på otillbörligt sätt eller på ett sätt som hindrar, begränsar eller snedvrider konkurrensen eller så att föremålet för upphandlingen, så som det angetts i förfrågningsunderlaget, ändras.

19 kap. Upphandling under tröskelvärdena m.m.

Tillämpningsområde

1 §

Detta kapitel gäller i fråga om kontrakt som

1. avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster), oavsett värde,

2. avser andra tjänster (A-tjänster), byggtreprenader eller varor, vars värde understiger de tröskelvärden som anges i 6 kap., eller

3. omfattas av sekretess eller andra särskilda begränsningar med hänsyn till rikets säkerhet.

2 §

Vid tilldelning av kontrakt enligt detta kapitel tillämpas 1 kap. (allmänna bestämmelser), 2 kap. (definitioner), 3 kap. (upphandlande enheter), 4 kap. (verksamheter som omfattas av lagen), 5 kap. (undantag), 9 a kap. (dynamiska inköpssystem), 10 kap. (inköpscentraler), 11 kap. 10 § (miljömärken), 11 kap. 18 § (bemyndigande), 17 a kap. (elektroniska auktioner) och 20 kap. 1–10 §§ (överprövning och skadestånd m.m.) samt de övriga bestämmelser i lagen som anges i detta kapitel.

Ett särskilt kvalificeringssystem enligt 15 kap. 1 § får tillämpas vid användning av urvalsförfarande för tilldelning av kontrakt enligt detta kapitel.

Vid tilldelning av kontrakt som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 11 kap. 1–6, 8, 9, 11–16 och 18 §§, om värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 6 kap.

3 §

Tilldelning av kontrakt skall göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande.

Tilldelning av kontrakt får göras även med användning av

1. direktupphandlingsförfarande, under de förutsättningar som anges i 4 §,

2. dynamiskt inköpssystem i enlighet med vad som anges i 9 a kap., och

3. elektronisk auktion i enlighet

4 §

Direktupphandlingsförfarande får användas om upphandlingens värde uppgår till högst

1. tio procent av det tröskelvärdet som anges i 6 kap. 1 §, om upphandlingen avser varor och tjänster,

2. tjugo procent av det tröskelvärdet som anges i 6 kap. 1 §, om upphandlingen avser varor och tjänster och det finns särskilda skäl, eller

3. en procent av det tröskelvärdet som anges i 6 kap. 1 §, om upphandlingen avser byggentreprenader.

Direktupphandlingsförfarande får användas också om det finns synnerliga skäl.

Den upphandlande enheten skall fastställa riktlinjer för användning inom enheten av direktupphandlingsförfarande.

5 §

Ett kontrakt får inte delas upp i syfte att det värde som anges i 4 § första stycket skall underskridas.

6 §

Med förenklat förfarande avses ett förfarande där alla leverantörer har rätt att delta, deltagande leverantörer skall lämna anbud och den upphandlande enheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare.

Med urvalsförfarande avses ett förfarande där alla leverantörer har rätt att ansöka om att få lämna anbud, den upphandlande enheten inbjuder kvalificerade

leverantörer att lämna anbud och den upphandlande enheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 9

Med direktupphandlingsförfarande avses ett förfarande utan särskilda formella krav.

Annonsering vid förenklat förfarande

7 §

Vid förenklat förfarande skall den upphandlande enheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som leder till effektiv konkurrens om inte annat följer av 9 §.

Kravet på allmänt tillgänglig databas skall anses vara uppfyllt om annonsering sker på den upphandlande enhetens hemsida och enheten har upprättat en upphandlarprofil enligt 12 kap. 5 § tredje stycket. Vad nu sagts gäller dock inte då upphandlingen avser B-tjänster och överstiger de tröskelvärden som anges i 6 kap.

Annonsering vid urvalsförfarande

8 §

Vid tillämpning av urvalsförfarande skall den upphandlande enheten publicera en ansökningsinbjudan genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig. Vad som sägs i 7 § andra stycket gäller även vid urvalsförfarande.

Av inbjudan skall det framgå hur en ansökan om att få lämna anbud får lämnas och den dag

ansökan senast skall ha kommit in.

Enheten får i sin inbjudan ange det antal leverantörer som den avser att bjuda in att lämna anbud. Antalet skall bestämmas med hänsyn till arten av det som skall upphandlas och vara tillräckligt stort för att effektiv konkurrens skall uppnås.

Begäran om anbud utan föregående annonsering

9 §

En upphandlande enhet får utan föregående annonsering skriftligen begära anbud av endast en leverantör, om sådana omständigheter föreligger som enligt 7 kap. 2 § 1, 2 och 5–12 ger en upphandlande enhet rätt att tilldela kontrakt utan föregående annonsering.

Vad som sägs i första stycket gäller även när det objektivt sett endast finns en leverantör som kan uppfylla de krav som den upphandlande enheten ställer.

Förfrågningsunderlag

10 §

De tekniska specifikationerna får inte innehålla uppgifter om tillverkning, ursprung eller särskilt framställningssätt eller hänvisningar till varumärke, patent eller typ, ursprung eller tillverkning, om detta leder till att vissa företag eller produkter gynnas eller missgynnas.

Uppgifter och hänvisningar som avses i första stycket får dock i undantagsfall förekomma i specifikationerna, om det annars inte är möjligt att beskriva

föremålet för upphandlingen tillräckligt preciserat och begripligt. En sådan uppgift eller hänvisning skall följas av orden "eller likvärdig".

Vid förenklat förfarande har varje leverantör som begär det rätt att få förfrågningsunderlaget på samma villkor som andra leverantörer.

Former och tidsfrister för att lämna anbud och anbudsansökningar

11 §

En upphandlande enhet får bestämma om kommunikation och informationsutbyte i förfaranden enligt detta kapitel för tilldelning av kontrakt skall ske per post, per telefax eller med elektroniska medel. En ansökan om att få lämna anbud får även göras muntligen.

De valda kommunikationsmedlen skall vara allmänt tillgängliga.

Vad som föreskrivs i 14 kap. 2–6 §§ gäller i fråga om anbud och ansökningar om att få lämna anbud vid tilldelning av kontrakt som avses i detta kapitel.

12 §

Anbudsgivare och anbudsökande skall ges skälig tid att lämna sina anbud eller ansökningar. Tiden för att få lämna ansökningar om att få lämna anbud får dock normalt inte vara kortare än tio dagar från den dag då ansökningsinbjudan publicerades enligt 8 §.

Innehåll i annonser m.m.

13 §

I annonsen enligt 7 §, skrivelsen enligt 9 § eller förfrågningsunderlaget enligt 10 § skall anges

- 1. hur anbud får lämnas,*
- 2. den dag då anbud senast skall ha kommit in, och*
- 3. den dag till och med vilken anbudet skall vara bindande.*

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om innehållet i och utformningen av annonser om upphandling samt om sättet för överföring till Europeiska gemenskapernas kommission av sådana annonser.

Mottagande och öppnande av anbud

14 §

Anbud skall öppnas samtidigt efter anbudstidens utgång av två av den upphandlande enheten särskilt utsedda personer. På begäran av en anbudsgivare skall dessutom en av handelskammare utsedd person närvara. Kostnaderna för detta skall betalas av den som framställt begäran.

Rättelse av fel samt förtydligande och komplettering

15 §

En upphandlande enhet får medge att en anbudsgivare eller anbudssökande rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudet eller ansökningen om att få lämna anbud.

Enheten får begära att ett anbud

eller en ansökan förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 9

Enheten får begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar intyg, skriftliga bevis och andra handlingar som getts in och som avses i 18 §.

Uteslutning av leverantörer

16 §

Om den upphandlande enheten är en myndighet skall den utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare från deltagande i ett kvalificeringssystem eller i ett upphandlingsförfarande, om myndigheten får kännedom om att leverantören enligt lagakraftvunnen dom har dömts för brott som innefattar

1. deltagande i en kriminell organisation enligt definitionen i artikel 2.1 i rådets gemensamma åtgärd 98/773/RIF,

2. bestickning enligt definitionen i artikel 3 i rådets akt av den 26 maj 1997 respektive artikel 3.1 i rådets gemensamma åtgärd 98/742/RIF,

3. bedrägeri i den mening som avses i artikel 1 i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, eller

4. penninghäleri enligt 9 kap. 6 a § brottsbalken.

Om leverantören är en juridisk person skall denna uteslutas om någon som direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande över leverantören har dömts för brottet.

Myndigheten får begära att en

leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta honom med stöd av första stycket.

Om det finns synnerliga skäl får en upphandlande enhet avstå från att utesluta en leverantör enligt första stycket.

17 §

En upphandlande enhet som inte är en myndighet får i enlighet med 16 § utesluta en leverantör från deltagande i ett kvalificeringssystem eller i ett upphandlingsförfarande.

18 §

En upphandlande enhet får utesluta en leverantör från deltagande i ett upphandlingsförfarande, om leverantören

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,

2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,

3. genom lagakraftvunnen dom har dömts för brott avseende yrkesetiken,

4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och den upphandlande enheten kan visa detta,

5. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, eller

6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda

upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av denna bestämmelse.

Om leverantören är en juridisk person får denna uteslutas enligt första stycket om någon som direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande över leverantören har dömts för brott som avses i första stycket 3 eller gjort sig skyldig till sådant fel som avses i första stycket 4.

Den upphandlande enheten får begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta honom med stöd av första stycket 1–3 eller 5.

19 §

Den upphandlande enheten skall som bevis för att det inte finns grund för att utesluta en leverantör godta utdrag ur officiellt register eller annan likvärdig handling när det gäller ett förhållande som avses i 16 § eller 18 § första stycket 1–3 och intyg från behörig myndighet när det gäller ett förhållande som avses i 18 § första stycket 5.

Om sådana handlingar eller intyg som avses i första stycket inte utfärdas i leverantörens hemland eller ursprungsland eller inte omfattar samtliga de fall som avses i 16 § eller 18 § första stycket 1–3 och 5 kan de ersättas av en utsaga som har avgetts på heder och samvete eller av en likvärdig åtgärd.

**Prövning av anbud och anbuds-
ansökningar**

20 §

En upphandlande enhet skall pröva alla de anbud och de ansökningar om att få lämna anbud som har kommit in i rätt tid från särskilt inbjudna anbuds-sökande eller från anbudsgivare som inte har uteslutits enligt 16–18 §§ eller 15 kap.

Anbudsgivares bundenhet

21 §

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren fått underrättelse om beslut som avses i 25 §.

**Grunder för tilldelning av kon-
trakt**

22 §

En upphandlande enhet skall anta antingen

1. det anbud som är det ur den upphandlande enhetens synvinkel ekonomiskt mest fördelaktiga, eller
2. det anbud som har lägst anbudspris.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet skall den upphandlande enheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegen-skaper, driftkostnader, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

Den upphandlande enheten skall vid bedömningen av vilket anbud

som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ange de olika kriterierna i fallande prioritetsordning, om inte deras inbördes betydelse anges. Den relativa betydelsen av kriterierna får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Prioritetsordningen eller kriteriernas relativa inbördes betydelse skall anges i annonsen om upphandling eller i förfrågningsunderlaget.

Onormalt låga anbud

23 §

En upphandlande enhet får förkasta ett anbud som den anser vara onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan enheten begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar. Förklaringen skall begäras skriftligen.

Dokumentation och förvaring av handlingar

24 §

En upphandlande enhet skall dokumentera skälen för sina beslut och vad som i övrigt förekommit av betydelse vid upphandlingsförfarandet. Vid användning av direktupphandlingsförfarande skall vad nu sagts gälla endast om sådant förfarande används på grund av synnerliga skäl eller om värdet på kontraktet uppgår till minst 20 procent av det tillämpliga värde som anges i 4 § första stycket 1 eller 3.

Underrättelser

25 §

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande gäller i fråga om underrättelse om beslut och underrättelse på begäran vad som föreskrivs i 14 kap. 9–11 §§.

Vid direktupphandlingsförfarande och vid tilldelning av kontrakt som avses i 5 kap. 4 § skall den upphandlande enheten, när ett beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om detta snarast möjligt.

Särskilda bestämmelser för tilldelning av kontrakt som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster)

26 §

Om ett kontrakt som avser tjänster som anges i bilaga 3 uppgår till minst tröskelvärdet i 6 kap. skall den upphandlande enheten inom 60 dagar efter det att kontraktet tilldelats skicka ett meddelande därom till Europeiska gemenskapernas kommission. I meddelandet skall anges om den upphandlande enheten godkänner att meddelandet publiceras.

Upphandling som rör rikets säkerhet m.m.

27 §

Vid tilldelning av kontrakt som avses i 5 kap. 4 § får regeringen föreskriva eller i enskilda fall besluta om

1. undantag från bestämmelserna om annonsering i detta kapitel och från rätten enligt 10 § tredje stycket att få ut förfråg-

ningsunderlaget, och

2. de undantag i övrigt från bestämmelserna i detta kapitel som är nödvändiga med hänsyn till säkerhetspolitiska intressen.

Regeringen får i föreskrifter eller i enskilda fall överlåta till en upphandlande enhet att själv besluta om sådana undantag som avses i första stycket.

Projekttävlingar

28 §

Vad som föreskrivs i 8 kap. 1 § första stycket, 2–4, 6–8, 10 och 13–16 §§ gäller även för projekttävlingar vars värde understiger tröskelvärdet i 8 kap. 5 § men överstiger de värden som anges i 4 § första stycket 1 eller 3.

Vid anordnande av projekttävlingar skall 3 § första stycket tillämpas. En projekttävling skall annonseras enligt 7 eller 8 § och 13 och 22 §§ skall tillämpas.

Vid tilldelning av kontrakt som följer på en projekttävling som anordnats enligt detta kapitel och som enligt tävlingsreglerna skall tilldelas vinnaren eller en av vinnarna skall, om en tävling avslutats med att mer än en vinnare utsetts, vinnarna inbjudas att delta i förhandlingar.

20 kap.

1 §

En leverantör som anser att han lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder

En leverantör som anser att han lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder

enligt nämnda paragraf.

Vid tilldelning av kontrakt genom ett direktupphandlingsförfarande får en ansökan *enligt första stycket* inte prövas efter den tidpunkt då ett avtal om upphandlingen föreligger.

Vid *tillämpning av annat upphandlingsförfarande än som avses i andra stycket* får en ansökan inte prövas efter den tidpunkt då ett upphandlingskontrakt föreligger. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att

1. den upphandlande myndigheten lämnat upplysningar enligt 14 kap. 7 § till anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller

2. rätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet.

Vad som sägs i tredje stycket andra meningen gäller inte

1. i fråga om tilldelning av kontrakt som avses i 5 kap. 4 §, om regeringen föreskrivit om undantag från bestämmelsen eller om regeringen eller den upphandlande enhet som regeringen bestämmer beslutat om undantag från bestämmelsen i ett enskilt fall, eller

2. om det är absolut nödvändigt att genomföra en upphandling med synnerlig brådska som är orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande

enligt nämnda paragraf (*ansökan om överprövning*).

Vid tilldelning av kontrakt genom ett direktupphandlingsförfarande får en ansökan *om överprövning* inte prövas efter den tidpunkt då ett avtal om upphandlingen föreligger.

Vid *tilldelning av kontrakt genom ett annat upphandlingsförfarande* får en ansökan *om överprövning* inte prövas efter den tidpunkt då ett upphandlingskontrakt, *ett ramavtal eller ett kontrakt som tilldelats i enlighet med ett ramavtal efter en förnyad inbjudan att lämna anbud* föreligger. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att

1. den upphandlande enheten lämnat upplysningar enligt 14 kap. 9 § till anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller

2. rätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet, *om inte annat följer av fjärde stycket*.

Vad som sägs i tredje stycket 2 gäller inte i fråga om en ansökan från annan än den som fört talan i målet och inte heller om det interimistiska beslutet upphävts av Regeringsrätten.

1 a §

Vad som sägs i 1 § tredje stycket andra meningen gäller inte

1. i fråga om tilldelning av kontrakt som avses i 5 kap. 4 §, om regeringen föreskrivit om undantag från bestämmelsen eller om regeringen eller den upphandlande enhet som regeringen bestämmer beslutat om undantag från bestämmelsen i ett enskilt fall, eller

2. om det är absolut nödvändigt att genomföra en upphandling med synnerlig brådska som är orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten och inte heller kan hänföras till denna.

Denna lag träder i kraft den [...]. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet. Dock tillämpas även i fråga om sådana upphandlingar de nya bestämmelserna i 20 kap. 1 och 1 a §§.

Härigenom föreskrivs i fråga om sekretesslagen (1980:100) att 6 kap. 2 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

2 §³

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende angående förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nyttighet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Vad som nu har sagts om tjänst avser dock inte arbete som för myndighets behov utförs av dess egen eller annan myndighets personal, om det inte är fråga om ett arbete som en myndighet i konkurrens med andra myndigheter eller enskilda erbjuder sig att utföra.

Angår ärendet försäljning av lös egendom för det allmännas räkning, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till annan än den som har avgett anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts.

Angår ärendet upphandling får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till annan än den som har avgett anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts.

Under en elektronisk auktion enligt 14 a kap. lagen (0000:00) om offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster eller 17 a kap. lagen (0000:00) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får dock uppgifter om en anbudsgivares plats i rangordningen och, om det behövs för att en anbudsgivare skall kunna lämna ett nytt anbud, även uppgifter som avses i

³Senaste lydelse 2002:593.

14 a kap. 9 § andra stycket Prop. 2009/10:180
den först nämnda lagen och i Bilaga 9
17 a kap. 9 § andra stycket den
sist nämnda lagen lämnas ut.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande handling som anger villkoren i slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess två år, eller hos statliga affärsverk och Försvarets materielverk samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har förflutit från det avtalet slöts.

Denna lag träder i kraft den [...].

Förteckning över remissinstanserna avseende slutbetänkandet Nya upphandlingsregler 2 (SOU 2006:28)

Prop. 2009/10:180
Bilaga 10

Efter remiss har yttranden över betänkandet kommit in från Riksrevisionen, Svea hovrätt, Linköpings tingsrätt, Kammarrätten i Göteborg, Kammarrätten i Jönköping, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Göteborg, Länsrätten i Östergötlands län, Domstolsverket, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, Kommerskollegium, Socialstyrelsen, Handikappombudsmannen, Hjälpmedelsinstitutet, Myndigheten för handikappolitisk samordning, Ekonomistyrningsverket, Fortifikationsverket, Arbetsgivarverket, Nämnden för offentlig upphandling, Riksgäldskontoret, Skatteverket, Statskontoret, Verket för förvaltningsutveckling, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Verket för högskoleservice, Konsumentverket, Statens kulturråd, Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket, Post & Telestyrelsen, Banverket, Vägverket, Rikstrafiken, Luftfartsverket, Arbetsmarknadsstyrelsen, Arbetslivsinstitutet, ILO-kommittén, Konkurrensverket, Jämställdhetsombudsmannen, Glesbygdsverket, Affärsverket för svenska kraftnät, Verket för näringslivsutveckling, Posten AB, Eskilstuna kommun, Linköpings kommun, Eksjö kommun, Västerviks kommun, Sölvesborgs kommun, Vellinge kommun, Karlstads kommun, Torsby kommun, Skellefteå kommun, Arvidsjaur kommun, Kiruna kommun, Stockholms läns landsting, Jönköpings läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Svenska kyrkan, Sveriges Kommuner och Landsting, Handikappförbundens samarbetsorgan, Svensk Handel, Stockholms handelskammare, Svenskt Näringsliv, Företagarna, Svensk Energi, Svensk Fjärrvärme, Svensk Teknik och Design, Tjänstemännens Centralorganisation, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Landsorganisation i Sverige, Näringslivets Regelnämnd, Föreningen Kooperativ Utveckling i Sverige, Silf Competence, Almega, Sveriges Offentliga Inköpare, Vårdförbundet, Famna Riksorganisationen för vård och omsorg utan vinstsyfte, Konkurrenskommissionen, Svenska Bussbranschens Riksförbund, Svenska Lokaltrafikföreningen, IT-företagen, Sveriges Arkitekter, Sveriges Byggindustrier, KFO-Service AB, Institutet för tillväxtpolitiska studier, Allego AB och Sveriges konsumentråd.

Därutöver har även Forum för frivilligt socialt arbete, Reumatikerförbundet, Piteå kommun, Socialt företagande, Astma och allergiförbundet, Byggherreforum, Sveriges Pensionärsförbund, Lantbrukarnas Riksförbund, Kooperativa institutet, Rena Kläder, Almega Serviceentreprenörerna, Rättvisemärkt, Advokatfirman Delphi & Co, Fair Trade Center, Swedish Medtech, Transparency International Sverige, Advokatfirman Vinge KB och en privatperson yttrat sig. Dessa yttranden finns med som bilagor till remissammanställningen.

Försvarmakten, Försvarets materielverk, Göteborgs universitet, Svenska Miljöstyrningsverket AB, Samhall AB, SJ AB, Ekerö kommun, Stockholms kommun, Gävleborgs läns landsting, Jämtlands läns landsting, Svenska Naturskyddsföreningen, Teknikföretagen, Sjukvårds-

leverantörernas förening och Gröna Bilister har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från det.

Prop. 2009/10:180
Bilaga 10

Sammanfattning av departementspromemorian Nya rättsmedel m.m. på upphandlingsområdet (Ds 2009:30)

Prop. 2009/10:180
Bilaga 11

Promemorian innehåller förslag till ändringar i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) och lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF). Förslagen rör huvudsakligen tre frågor. För det första syftar förslagen till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG vad gäller effektivare förfaranden för prövning av offentlig upphandling. För det andra lämnas förslag om att införa en sanktionsavgift (marknadsskadeavgift) och för det tredje föreslås ändringar som syftar till att förenkla upphandlingsförfarandet.

Bestämmelser om avtalsspärr införs, dvs. en period under vilken avtal inte får ingås. Avtalsspärren gäller i tio eller 15 dagar, beroende på kommunikationssätt, från det att den upphandlande myndigheten eller enheten skickat en underrättelse om tilldelningsbeslutet till anbudssökandena och anbudsgivarna. Bestämda tidsfrister för att komma in med en ansökan om överprövning av ett beslut om upphandling införs. Tidsfristen sammanfaller med avtalsspärren. När en ansökan om överprövning kommit in till länsrätten förlängs avtalsspärren och gäller, som huvudregel, till dess att länsrätten prövat upphandlingen, s.k. förlängd avtalsspärr. För att säkerställa möjligheten till överklagande får avtal inte heller ingås förrän tio dagar gått från det att länsrätten avgjort målet.

Leverantörer ges möjlighet att föra talan om ogiltighet av ett avtal som har slutits mellan upphandlande myndighet eller enhet och annan leverantör. Ogiltigförklaring av ett avtal ska kunna ske bl.a. vid s.k. otillåten direktupphandling och vid överträdelse av bestämmelserna om avtalsspärr i kombination med överträdelse av någon annan bestämmelse i LOU eller LUF. Rättsverkningarna av att ett avtal förklaras ogiltigt ska avgöras med stöd av allmänna avtals- och skadeståndsrättsliga principer. Ett avtal, som är drabbat av en ogiltighetsgrund, ska få bestå om det föreligger tvingande hänsyn till ett allmänintresse. I överensstämmelse med vad som i dag gäller för att ansöka om överprövning av upphandlingar föreslås att mål om överprövning av avtal ska prövas av de allmänna förvaltningsdomstolarna. Bestämda tidsfrister för att ansöka om överprövning av ett avtal införs. För att undgå att ett avtal i vissa fall kan komma att förklaras ogiltigt föreslås att upphandlande myndigheter och enheter ska kunna offentliggöra sin avsikt att upphandla enligt vissa förfaranden och iaktta en särskild avtalsspärr om tio dagar innan avtal ingås, s.k. förhandsinsyn.

Bestämmelser om avtalsspärr och om ogiltighet av avtal föreslås även gälla vid upphandlingar enligt 15 kap. LOU och LUF.

Vid överprövning av ett beslut om upphandling föreslås att rätten, vid bifall till leverantörens talan, ska upphäva det överprövade beslutet. Enligt nu gällande bestämmelser har rätten, vid bifall till en leverantörs talan, att ta ställning till om upphandlingen ska rättas eller göras om.

En tidsfrist införs för att komma in med en ansökan om överprövning av beslut att avbryta en upphandling.

I enlighet med ändringsdirektivet införs en alternativ sanktion till att ogiltigförklara avtal för vissa situationer. Dessa situationer är när ett avtal får bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse och när ett avtal består trots bristande iakttagelse av en avtalsspärr. I promemorian föreslås att en särskild avgift (marknadsskadeavgift) ska påföras upphandlande myndigheter och enheter i dessa fall. Därutöver lämnas förslag om att en marknadsskadeavgift ska kunna påföras upphandlande myndigheter och enheter även i ett annat fall, nämligen vid otillåten direktupphandling. Det föreslås att tillsynsmyndigheten, dvs. Konkurrensverket, ska ansöka om påförande av marknadsskadeavgift hos allmän förvaltningsdomstol. Marknadsskadeavgiften föreslås uppgå till lägst 10 000 kronor och högst 5 000 000 kr. Avgiften får dock inte överstiga tio procent av kontraktsvärdet. Avgiften föreslås tillfalla staten.

Tillsynsmyndigheten föreslås få befogenhet att förelägga en upphandlande myndighet eller enhet och den som kan antas vara en upphandlande myndighet eller enhet att lämna uppgifter och handlingar.

Slutligen föreslås exempelvis förenklande åtgärder när det gäller att hämta in uppgifter om leverantörers kapacitet och redlighet. Bl.a. ska den upphandlande myndigheten eller enheten ansvara för att begära in uppgifter från Skatteverket och Kronofogdemyndigheten om en leverantör sköter sina skatter och socialförsäkringsavgifter.

Fasta beloppsgränser för direktupphandling föreslås motsvarande 15 procent av tröskelvärdet (ca 286 000 kr i LOU och ca 573 000 kr i LUF). Förslaget kompletteras med bestämmelser för beräkning av värdet av ett avtal som man avser att direktupphandla. Värdet ska enligt förslaget uppskattas till det totala beloppet som kan komma att betalas enligt avtalet, exempelvis ska options- och förlängningsklausuler betraktas som om de utnyttjas.

En form av direktupphandling över EU:s tröskelvärden är förhandlat förfarande utan föregående annonsering. Möjligheten att direktupphandla enligt någon av dessa grunder föreslås införas för upphandlingar även under tröskelvärdena.

Vid upphandling under tröskelvärdena föreslås även att en leverantör får återöppna andra företags kapacitet.

För att underlätta bruket av elektronisk kommunikation vid upphandling förtydligas att begreppet skriftlig ska innefatta även uppgifter i läsbar form som går att överföra och lagra med elektroniska medel.

I promemorian föreslås att det införs en möjlighet att inrätta och nyttja inköpscentraler för upphandling.